Indholdsplan for Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole 2022-23

Indhold

SKOLEN OVERORDNET 5
Formål og værdigrundlag 5
Kommentar 5
Vedtægter 6
SKOLEN PRAKTISK 10
Årskalender 10
Flyttedage 10
Årsplan (UVM Skema) 10
Skema 11
Medarbejdere 14
Elevgruppen 15
Inklusion 16
Fritagelse for undervisning 16
UNDERVISNING 17
De boglige fag 17
Engelsk 17
Tysk 18
Fysik/kemi 19
Kristendom 20
Dansk 10 kl 21
Dansk 9. kl 23
Samfundsfag 24
Biologi 25
Idræt 10. kl 26
Idræt 9. kl 26
Matematik 29
Geografi 29
Historie 31
Særlige fag for HNIE 32
Linjefags- og valgfagsstruktur 32

Friluftsliv – obligatorisk 32
Adventure - linjefag 33
Islandske heste - linjefag 34
Orientering - linjefag 34
Outdoor – linjefag 35
Mountainbike 35
Valgfag 35
Køkken-undervisningen 36
Rengøring og undervisning 37
Pedelmedhjælper som valgfag 38
Anderledes dage/uger 38
Introugerne 38
Showuge 39
Fagdage 40
Terminsprøver 40
Fuglsøstævnet 40
Prøveperioden 40
Afslutningsugen 41
Turene 41
Introturen 42
3 døgnsturen 42
Thy-turen 42
Linjeturene 43
Norgesturen 43
Afslutningsturen 44
Skolevejledning 44
Sådan gør vi her 44
Vejleder på efterskolen 45
Hvad sker der 45
Brobygning 46
PÆDAGOGISK TILRETTELAGT SAMVÆR 48
Samvær med elever 48
Kontaktgruppemøder og husmøder 48
Fælles aften 48
Stilletime og lektiecafe 48

Sangtime og morgensamling 49
Medborgerskab og Horisont 49
Obligatorisk Weekend 50
Kontaktgruppedag 50
Tilsyn med elever 50
Elevrådet 51
Sikkerhed 51
Sejlads - Regler og procedurer: 51
Aktiviteter hvori sejlads indgår 52
Anden sikkerhed 52
Trangia 52
Samvær med forældre 52
Antimobbestrategi 53
Indledning: 53
Formålet med antimobbestrategien: 54
Begreber: 54
Forebyggelse og håndtering af mobning: 54
Pædagogisk dag; de relationelle forhold – forankring af antimobbestrategien: 55
Indgriben og genoprettelse: 55
Sorg/kriseplan 56
En elev mister en af sine nærmeste – tiden lige efter og opfølgning. 56
Elevs dødsfald 56
Ulykke der finder sted på skolen. 57
Alvorlig sygdom 57
Kollegas dødsfald 58
Sorgens 4 stadier 58
Telefonnumre, der kan bruges: 58
Procedure når elever skal på skadestuen: 59
ÆNDRINGER I LØBET AF ÅRET 59
Covid19 ..... **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**
Alternativt skema 59
BILAG 59
Trangiainstruks 59
Årsplaner til boglige fag 60
Dansk 10.c 61

Dansk 10.b 63
Tysk 9. og 10. kl. 66
Engelsk 10.b+c. 67
Engelsk 10.a 68
Engelsk 9. kl 69
Kristendom 70
Geografi 71
Biologi 10.a 72
Biologi 10.b 74
Matematik 10. kl 76
Matematik 9. kl 78

SKOLEN OVERORDNET

Formål og værdigrundlag

Formål: Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole var den første efterskole, der tilbød undervisning i en kombination af natur og idræt. Hvad det vil sige kan bl.a. læses i skolens formålsparagraf:
"Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole er en selvejende institution hvis formål det er, udover at give undervisning i de almindelige skolefag, gennem et aktivt friluftsliv at bibringe eleverne en forståelse for den danske naturs egenart og de muligheder, den giver i rekreativt øjemed."

Værdigrundlag: Skolen ønsker, at give den enkelte elev livsmod til et aktivt selvstændigt liv med mod og evner til at tage ansvar for egne handlinger.
Skoleopholdet bygger på den enkelte elevs deltagelse i et forpligtigende samvær med andre og dermed indflydelse på fællesskabets og ens egen situation.
Eleverne er medansvarlige for skolens hverdag på såvel det undervisningsmæssige som det praktiske område.
Skolen vil igennem opholdet give eleverne større forståelse for naturen og forståelse for at man selv er en del af denne.
Desuden anser vi sund mad og motion, som en nødvendighed for et spændende og aktivt liv.
Skolen er i øvrigt inspireret af Grundtvigs og Kolds skoletanker.

Kommentar

Ovennævnte ord er ikke blot sorte bogstaver på hvidt papir – vi bestræber os gennem hele forløbet på at udleve disse værdier og leve op til efterskolelovens hovedsigte. Det gælder både i samværet med elever og forældre samt medarbejdere og bestyrelse imellem.

Meget her i livet kan beskrives og planlægges, men det er svært at beskrive hvor vi nøjagtigt giver eleverne indsigt i vores værdigrundlag eller opfylder lovens hovedsigte. Men skal vi forsøge, så er det i hvert fald sikkert, at eleverne opnår en stor forståelse for naturen, gennem vores mange obligatoriske friluftslivsture og biologiundervisningen. Livsmod, ansvar og fællesskab, er noget der udvikler sig henover året, og i mødet mellem forskellige mennesker med forskellige holdninger sker der meget, som styrker det enkelte individ. Vi lever op til lovens hovedsigte, ved hjælp af kontaktgruppefunktionen, morgensamlingerne, elevrådet, medborgerskabstimerne og meget mere – læs mere herom under disse punkter senere i indholdsplanen.

I løbet af skoleåret vil der med stor sandsynlighed dukke spontane aktiviteter op, både elev-, lærer- og elev/lærerstyret. Derfor er denne indholdsplan for dette skoleår heller ikke fyldestgørende mht. skolens samlede aktiviteter og resultaterne heraf. Noget vil forblive uskrevet, måske noget væsentligt.

Vedtægter

§ 1. Hjemsted og formål
Stk. 1. Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole er en uafhængig og selvejende undervisningsinstitution.
Stk. 2. Skolen er oprettet den 15. august 1982 og har adresse Vesterled 1, 8680 Ry med hjemsted i Skanderborg kommune.
Stk. 3. Skolens formål er at drive en efterskole inden for rammerne af de gældende regler for frie kostskoler.
Stk. 4. Skolens værdigrundlag:
1. Skolen ønsker at give den enkelte elev livsmod til et aktivt selvstændigt liv med ansvar for egne handlinger.
2. Skoleopholdet bygger på den enkelte elevs deltagelse i et forpligtende samvær med andre og dermed indflydelse på fællesskabets og elevens egen situation.
3. Eleven er medansvarlig for skolens hverdag på såvel det undervisningsmæssige som det praktiske område.
4. Skolen vil i gennem opholdet give eleven større forståelse for naturen og for, at man selv er en del af denne.
5. Endvidere vil skolen motivere den enkelte elev til at dyrke en idræt og indtage sund og ernæringsrigtig mad.
6. Skolen er i øvrigt inspireret af Grundtvig og Kolds skoletanker.

§ 2. Skolekreds
Stk. 1. Skolen skal have en skolekreds, der står bag skolens virksomhed.
Stk. 2. I skolekredsen kan optages myndige privatpersoner og foreninger mv..
Stk. 3. Medlemskab godkendes af bestyrelsen. Afgørelsen kan forelægges generalforsamlingen både af den, som bestyrelsen har afslået at optage, og af et mindretal i bestyrelsen.
Stk. 4. Af medlemmerne opkræves et kontingent en gang årligt. Medlemmernes bidrag giver ikke ret til en andel af skolens overskud. Medlemmerne hæfter ikke personligt for skolens gæld.
Stk. 5. Medlemskab giver adgang til på generalforsamlingen at afgive én stemme. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt. Medlemmerne får stemmeret fra optagelsen i skolekredsen.
Stk. 6. Skolens årsrapport udleveres/sendes fra skolen senest 14 dage før generalforsamlingen. Medlemmerne har endvidere ret til indsigt i drifts-, anlægs- og likviditetsbudgetter, byggeregnskaber og oplysninger til brug for tilskudsberegning, der sendes til offentlig myndighed. Skolens medarbejdere har ligeledes ret til indsigt i nævnte materiale.

§ 3. Skolens drift.
Stk. 1. Skolens drift finansieres ved offentlige tilskud, elevbetaling, økonomiske bidrag fra skolekredsen og eventuelle bidrag fra andre.
Stk. 2. Skolens midler må alene komme skole- og undervisningsvirksomhed til gode.
Stk. 3. Overskud ved skolens drift tilfalder skolen og skal anvendes til skolens skole- og undervisningsformål.
Stk. 4. Anbringelse af likvide midler kan ikke ske på konti mv., som andre end skolen disponerer over.

§ 4. Generalforsamlingen
Stk. 1. Generalforsamlingen består af skolekredsens medlemmer.
Stk. 2. Generalforsamlingen vedtage**r** ændringer i vedtægterne jf. § 12 og træffer beslutning om skolens nedlæggelse jf. § 13.

Stk. 3. Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af april måned. Den indkaldes af bestyrelsen ved almindeligt brev eller mail med mindst 21 dages varsel.
Stk. 4. Med indkaldelsen til den ordinære generalforsamling skal følge en dagsorden, der mindst skal indeholde:
1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning.
3. Forstanderens beretning.
4. Godkendelse af den reviderede årsrapport.
5. Fastlæggelse af medlemsbidragets størrelse for det næste kalenderår.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer, der er på valg.
7. Valg af suppleanter.
8. Indkomne forslag.
9. Eventuelt.
Stk. 5. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen. Forslag bekendtgøres for medlemmerne senest 8 dage før generalforsamlingen.
Stk. 6. Ekstraordinær generalforsamling afholdes, når et flertal af bestyrelsens medlemmer eller mindst 25 medlemmer af skolekredsens medlemmer skriftligt over for bestyrelsen forlanger det med angivelse af de emner, der ønskes behandlet. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes senest en måned efter, at begæring herom er fremsat over for bestyrelsen. Indkaldelse foregår på samme måde som ordinær generalforsamling med dagsorden.
Stk. 7. Beslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er bestyrelsesformandens stemme afgørende. Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til antal fremmødte medlemmer, jf. dog § 13 stk. 1.
Stk. 7. Skriftlig afstemning kan forlanges af ét medlem af skolekredsen.
Stk. 9. Der føres protokol over det, der foretages og vedtages på generalforsamlingen. Protokollen underskrives af dirigenten og opbevares på skolen.
Stk. 10. Stemmeret på generalforsamlingen har kun medlemmer, der har betalt kontingent for det år, hvori generalforsamlingen afholdes.

§ 5. Bestyrelsens sammensætning

Stk. 1. Bestyrelsen består af 7 medlemmer, hvoraf flertallet vælges på generalforsamlingen af og blandt skolekredsens medlemmer. Efter indstilling fra bestyrelsen kan et af medlemmerne udpeges af Danmarks Idræts-Forbund.
Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer vælges for tre år ad gangen. Genvalg kan ske.
Stk. 3. På hvert års generalforsamling vælges to suppleanter, Suppleanterne vælges for ét år ad gangen.
Stk. 4. Hvis et medlem ikke længere opfylder betingelserne for at være medlem, jf. lovens § 7, stk. 2 og 3, skal medlemmet øjeblikkeligt udtræde af bestyrelsen. Der skal da hurtigst muligt vælges et nyt medlem for den resterende del af valgperioden, jf. stk. 1 og § 4.
Stk. 5. Medarbejdere og elever ved skolen kan ikke være medlemmer af bestyrelsen eller deltage i valg af medlemmer.
Stk. 6. Skolens forstander og en af skolens medarbejdere valgt repræsentant kan deltage i bestyrelsens møder uden stemmeret.
Stk. 7. Bestyrelsesmedlemmer skal være myndige og have fast bopæl i Danmark eller tilhøre det danske mindretal i Sydslesvig.
Stk. 8. Bestyrelsen vælger sin formand og næstformand af sin midte.

§ 6. Bestyrelsens opgaver og ansvar.

Stk. 1. Bestyrelsen har den overordnede ledelse af skolen og er herunder ansvarlig for dens økonomi. Bestyrelsens skal forvalte skolens midler, så de bliver til størst mulig gavn for skolen og sørge for, at der tages skyldige økonomiske hensyn. Bestyrelsen er ansvarlig over for undervisningsministeren, for at betingelser og vilkår for ydelse af tilskud overholdes. Bestyrelsen er tillige ansvarlig over for skolekredsen.
Stk. 2. Bestyrelsen ansætter og afskediger forstander.
Stk. 3. Bestyrelsen træffer beslutning om køb, salg og pantsætning af fast ejendom, fastsætter elevbetalingen, udnævner revisor, godkender en årsplan og en indholdsplan for det enkelte kursus, og godkender en plan for skolens evaluering af dens virksomhed i forhold til skolens værdigrundlag.
Stk. 4. Bestyrelsen er ansvarlig for skolens vedtægt.
Stk. 5. Bestyrelsen er ansvarlig for udarbejdelse af korrekt årsrapport i overensstemmelse med de gældende regler, for at årsrapporten indsendes til ministeriet inden for den fastsatte frist, og for at alle bestyrelsesmedlemmer har underskrevet årsrapporten.
Stk. 6. Bestyrelsen underretter Undervisningsministeriet om institutionens nedlæggelse.

§ 7. Bestyrelsens arbejde.

Stk. 1. Bestyrelsen skal afholde møde mindst to gange i løbet af et regnskabsår. Formanden indkalder til bestyrelsesmøde med mindst 14 dages varsel. Med indkaldelsen skal følge en dagsorden.
Stk. 2. Formanden er pligtig til at indkalde til bestyrelsesmøde, såfremt mindst to medlemmer forlanger det. Såfremt formanden ikke efterkommer en sådan henstilling, kan de pågældende selv indkalde til mødet, der da er beslutningsdygtig, selv om formanden ikke er til stede.
Stk. 3. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Beslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.
Stk. 4. For bestyrelsen gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet. Et bestyrelsesmedlem er inhabilt i sager, hvori vedkommende eller dennes nærmeste har økonomisk eller særlig personlig interesse. I tilfælde af konstateret inhabilitet skal det fremgå af protokollen, at vedkommende har trukket sig fra forhandlinger og afstemninger.
Stk. 5. En mødedeltager har tavshedspligt i sager, hvori væsentlige hensyn til personers eller skolens interesser gør det nødvendigt at hemmeligholde oplysninger om personlige eller interne forhold, herunder økonomiske forhold. I øvrigt gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapital 8 om tavshedspligt mv.
Stk. 6. Bestyrelsesmedlemmer hæfter ikke personligt for skolens gæld og kan ikke modtage honorar af skolens midler.

§ 8. Skolens daglige ledelse.

Stk. 1. Den daglige ledelse af skolen varetages af forstanderen, som tillige har det pædagogiske ansvar.
Stk. 2. Forstanderen ansætter viceforstander (efter aftale med bestyrelsen), lærere og øvrige medarbejdere.
Stk. 3. Forstanderen er omfattet af bestemmelserne i forvaltningslovens kapital 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt.

§ 9. Regnskab og revision.

Stk. 1. Årsrapporten opstilles og revideres i overensstemmelse med gældende regler om regnskab for og revision af frie kostskoler.

Stk. 2. Alle bestyrelsens medlemmer skal underskrive den reviderede årsrapport inden fremlæggelse for generalforsamlingen. Medlemmerne skal samtidig afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for medlemskab af bestyrelsen, jf. lovens § 7.
Stk. 3. Regnskabsåret er kalenderåret.

§ 10. Tegningsret.

Stk. 1. Skolen tegnes af formanden eller næstformanden for bestyrelsen.
Stk. 2. Ved køb, salg og pantsætning af fast ejendom kræves dog underskrift af et flertal af bestyrelsens medlemmer, herunder af bestyrelsesformanden.

§ 11. Vedtægt og vedtægtsændringer

Stk. 1. Ved skolens sammenlægning, ved spaltning og ved etablering eller ophør af kombination med anden skoleform samt ved ændring af skoleform skal en ny vedtægt godkendes af Undervisningsministeriet. Ministeriets godkendelse omfatter alene vedtægtsbestemmelser om skolens formål, styrelse og økonomiske forhold, herunder om fremgangsmåden ved skolens nedlæggelse.
Stk. 2. Bestyrelsen er ansvarlig for, at skolens vedtægt er i overensstemmelse med loven.
Stk. 3. Ændring af vedtægten skal vedtages på en generalforsamling.

Stk. 12. Nedlæggelse.

Stk. 1. Beslutning om skolens nedlæggelse træffes på en generalforsamling, hvor mindst 2/3 af alle skolekredsens medlemmer stemmer for. Opnås sådant flertal ikke, kan beslutningen træffes med almindeligt flertal af de mødte medlemmer på en ekstraordinær generalforsamling, der skal afholdes mindst 14 dage efter den første generalforsamling.
Stk. 2. Ophører skolen med at drive skolevirksomhed i overensstemmelsen med formålsbestemmelsen, skal den nedlægges.
Stk. 3. Nedlægges skolen, skal den siddende bestyrelse fungere, indtil den økonomiske opgørelse af aktiver og passiver er gennemført eller overgået til behandling i skifteretten eller ved likvidation.
Stk. 4. Bestyrelsen har ansvaret for bevarelse af skolens aktiver og for, at den økonomiske opgørelse foretages efter gældende bestemmelser, og for at nettoformuen anvendes i overensstemmelse med stk. 5.
Stk. 5. Overskydende midler anvendes med godkendelse fra Undervisningsministeriet til skoleformål, der støttes i henhold til gældende regler om frie kostskoler.

Vedtægter er godkendt på skolens ekstraordinære generalforsamling den 14. maj 2014
Erik Nybo
Mikkel Gandrup
Bent Hviid
Jens Ole Kristensen
Bent Nielsen
Liselotte Nis-Hanssen
Anette Bagger Sørensen

SKOLEN PRAKTISK

Årskalender

Se kalenderen på skolens hjemmeside.

Flyttedage

1. flyttedag: Søndag d. 14. august = obligatorisk dag med introprogram (bl.a. svømmepreøve) flyttes til = undervisningsfri om mandagen d. 22. august.
2. flyttedag: søndag d. 9. oktober = obligatorisk dag; 1. dag på Thy-turen, flyttes til = undervisningsfri mandag d. 14. november.
3. flyttedag: Lørdag d. 11. marts = obligatorisk dag med forældre og fremvisning af show, flyttes til = undervisningsfri mandag d. 13. marts.
4. flyttedag: Lørdag d. 4. februar = obligatorisk dag; aktiviteter på Norgesturen, flyttes til = undervisningsfri fredag d. 19. maj.

Årsplan (UVM Skema)

Side 1 af 1 sider

Årsplan for skoleåret 2022/23

Skolens vedtægtsgodkendte navn: Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole, Skolekode 737301

Godkendt af bestyrelsen den: 23/6-2022
Godkendelsen fremgår af bestyrelsens protokol side: ...

Bestyrelsesformandens underskrift:..... Dato: 25/6-20..

Kursets start- og slutdato (opstillet efter start-dato)	Kursets titel	Kursets længde				Eventuelle afbrydelser af kurser (angiv første og sidste dag i afbrydelserne)
		4 døgn (sæt kryds)	1 uge (sæt kryds)	2-11 uger (antal kusus-uger)	12 uger og derover (antal hele uger plus evt. afkortet uge)	
7/8/2022 - 24/6/2023	Efterskoleophold				42	16/10/2022-22/10/2022 21/12/2022-3/1/2023 12/02/2023-18/02/2023

Skema

SKEMA – 1. Semester (fra efter introuger til efterårsferien)

Mandag	A	B	X	Y	PRO	Bemærkning:
8.35-10.10	Mat KH Lok 2	Mat GC Lok 1	Tysk EM Lok nat	Tysk AF Lok 4	Tema/pro AC Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Naturfag AC Lok nat	Biologi HF Lok 1	Dansk ML Lok 4 LHS Stø	Idræt GC	Tema/pro TM Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-14.45	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Engelsk MJ Lok 4 LHS Stø	Engelsk SB Lok 3	Idræt AL	
14.50-15.35	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1		Fysik AB Lok nat	Tema/pro LHS Lok 3	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-16.45	Bio/geo HF					
16.50-17.35	Lok nat t 17.35					
Tirsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.15-8.55	Morg.samling	+sangtime EM	Morg.samling	+sangtime ML	Morg.samling	Mulige møder
9.00-10.10	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Fysik SG Lok nat	Rengøring DS	Tema/pro EM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Pæd.rådmøde
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	
14.00-14.45	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Lærer mødetid
14.50-15.35	Naturfag AC Lok 4	Fysik AB Lok nat	Dansk ML Lok 1 LHS Stø	Dansk HF Lok 2 EM Stø	Sprog AL/AM Lok 3	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-17.35	Idræt AC		Mat TM Lok 1 KH Stø	Matematik SG Lok 2 MJ Stø	Sprog fort.16.45	
Onsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.15-16.15	Friluftsliv	Friluftsliv	Friluftsliv	Friluftsliv	Friluftsliv	
Torsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Biologi MJ Lok 4	Fysik AB Lok nat	Tema/pro TM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Kristend. LHS Lok 2	Fysik AB Lok nat	Mat. TM Lok 1 KH Stø	Matematik SG Lok 4 MJ Stø	Tema/pro AC Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	
14.00-14.45	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Lærer mødetid
14.50-15.35	Mat KH Lok 2	Mat GC Lok 1	Fysik SG Lok nat			
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16-17.35/50	valgfag	valgfag	valgfag	valgfag	valgfag	
Fredag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	His/sam ML Lok 2	Idræt SG	Engelsk MJ Lok 1 LHS Stø	Engelsk SB Lok 4	Tema/pro EM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1	Idræt ML	Dansk HF Lok 4 EM Stø	Tema/pro LHS Lok 3	
12.10-13.00	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.00-14.10	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Tysk EM Lok 3	Tysk AF Lok 4	Rengøring DS	
14.10-14.30	Afslutning	Afslutning	Afslutning	Afslutning	Afslutning	

SKEMA – 2. Semester (efter efterårsferien til jul)

Mandag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Idræt ML	Fysik AB Lok nat	Tema/pro EM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	His/Sam ML Lok 2	Fysik AB Lok nat	Matematik TM Lok 4 KH Stø	Matematik SG Lok 1 MJ Stø	Tema/pro AC Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-15.35	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	
16.00-17.***30***	Outd. + heste	Outd. + heste	Outd. + heste	Outd. + heste	Outd. + heste	
Tirsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.15-8.55	Morg.samling	+sangtime EM	Morg.samling	+sangtime ML	Morg.samling	Mulige møder
9.00-10.10	Idræt AC	Rengøring	Fysik SG Lok nat	Dansk HF Lok 4 EM Stø	Tema/pro LHS Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Pæd.rådmøde
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	
14.00-14.45	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Lærer mødetid
14.50-15.35	Naturfag AC Lok nat	Fysik AB Lok 1	Engelsk MJ Lok 2 LHS Stø	Engelsk SB Lok 4	Tema/pro EM Lok 3	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-16.45 16.50-17.35	Engelsk MJ Lok 3	Engelsk SB Lok 1	Tysk EM Lok 2	Tysk AF Lok 4		
Onsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Fysik SG Lok nat	Biologi MJ Lok 4	Tema/pro TM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Naturfag AC Lok nat	Biologi HF Lok 1	Matematik TM Lok 2 KH Stø	Matematik SG Lok 4 MJ Stø	Engelsk AM Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-15.35	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-17.35	Kristend. LHS Lok 2					
Torsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Matematik KH Lok 2	Matematik GC Lok 1	Tysk EM Lok 4	Tysk AF Lok nat	Tema/pro LHS Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Dansk ML Lok 4 LHS Stø	Idræt GC	Tema/pro TM Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	
14.00-14.45	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Lærer mødetid
14.50-15.35	Bio/geo HF Lok 2			Fysik AB Lok nat	Tema/pro AC Lok 3	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16-17.35/50	Valgfag	Valgfag	Valgfag	Valgfag	Valgfag	
Fredag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Matematik KH Lok 2	Matematik GC Lok 1	Engelsk MJ Lok 4 LHS Stø	Engelsk SB Lok nat	Tema/pro EM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1	Dansk ML Lok 4 LHS Stø	Dansk HF Lok 3 EM Stø	Idræt AL	
12.10-13.**00**	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.**00**-***14.10***	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Biologi MJ Lok 4	Fysik AB Lok nat	Tysk AL Lok 3	

Fredagsafslutning fra kl. 14.10-14.30

SKEMA – 3. Semester (efter Jul til Vinterferie)

Mandag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1	NF/sy EM+AL Lok 4	Fysik AB Lok nat	Tema/pro AC Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Naturfag AC Lok nat	NF/sy GC+AL Lok 4	Engelsk MJ Lok 1 LHS Stø	Engelsk SB Lok 2	Tema/pro EM Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-15.35	Linjer på tværs	Linjer på tværs	Linjer på tværs	Linjer på tværs	Linjer på tværs	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-17.35	His/sam l.2 ML					
Tirsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.15-8.55	Morg.samling	+sangtime EM	Morg.samling	+sangtime ML	Morg.samling	Mulige møder
9.00-10.10	Naturfag AC Lok nat	Idræt SG	Dansk ML Lok 1 LHS Stø	Dansk HF Lok 2 EM Stø	Tysk AL Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Pæd.rådmøde
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Lærer mødetid
14.00-15.35	Mat KH Lok 2	Mat GC Lok 1	Tysk EM Lok nat	Tysk AF Lok 4	Tema/pro AC Lok 3	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-17.35	NF/sy SB+GI					
Onsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Biologi MJ Lok nat	NF/sy LHS+SB Lok 4	Tema/pro TM Lok 3	
10.10-10.30	The	The			The	The
10.30-12.05	Kristend. LHS Lok 2	Biologi HF Lok nat	Idræt ML	Biologi MJ Lok 1	NF/sy SB+GI Lok 4	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Fysik SG Lok nat til kl 14.45	Idræt GC Til kl 14.45	Tema/pro LHS Lok 3 Til kl 14.45	
14.00-14.45	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1				
14.50-15.35			Matematik TM Lok 4 KH Stø	Matematik SG Lok 3	Idræt AL	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-16.45			Mat fort.TM/KH	Mat fort. SG	Idræt fort. AL	
Torsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Bio/geo HF Lok 2	Fysik AB Lok nat	Engelsk MJ Lok 4 LHS Stø	Engelsk SB Lok 1	Tema/pro EM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-11.15	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	
11.20-12.05	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Lærer mødetid
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-15.35	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	
16.00-17.35	Matematik KH Lok 2	Matematik GC Lok 1				
Fredag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Idræt AC	Fysik AB Lok nat	Matematik TM Lok 4 KH Stø	Matematik SG Lok 1 MJ Stø	Tema/pro LHS Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Dansk ML Lok 4 LHS Stø	Dansk HF Lok nat EM Stø	Tema/pro TM Lok 3	
12.10-13.**00**	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.**00**-***14.10***	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Tysk EM Lok 4	Tysk AF Lok 3	Rengøring DS	

Fredagsafslutning kl. 14.10-14.30

SKEMA – 4. Semester (efter vinterferie og frem mod mdt. Prøver)

Mandag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Idræt AC	Fysik AB Lok nat	Tysk EM Lok 4	Tysk AF Lok 1	Tema/pro TM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1	Matematik TM Lok 4 KH stø	Fysik AB Lok nat	Tema/pro AC Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-15.35	Linjer på tværs	Linjer på tværs	Linjer på tværs	Linjer på tværs	Linjer på tværs	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-17.35	Bio-geo HF Lok nat					
Tirsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.15-8.55	Morg.samling	og sangtime	Morg.samling	og sangtime	Morg.samling	Mulige møder
9.00-10.10	Matematik KH Lok 2	Matematik GC Lok 1	Fysik SG Lok nat	Biologi MJ Lok 4	Tema/pro LHS Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Selvtræning	Pæd.rådmøde
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Medborgers.	Lærer mødetid
14.00-14.45	Engelsk MJ Lok 2	Engelsk SB Lok 1	Dansk ML Lok 4 LHS stø	Fysik AB Lok nat	Tema/pro EM Lok 3	
14.50-15.35	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Dan. fort.ML,LHS	Fys. forts. AB	Pro fortsat EM	
15.40-16.00	The	The	The	The		The
16.00-17.35	His/samf ML Lok 2		Tysk EM Lok 4	Tysk AF Lok 3		
Onsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Matematik TM Lok nat KH Stø	Matematik SG Lok 4 MJ Stø	Tema/pro EM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Mat KH Lok 2	Mat GC Lok 1	Fysik SG Lok nat	Dansk HF Lok 4 EM Stø	Tema/pro TM Lok 3	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-15.35	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	
15.40-16.00	The	The	The	The	The	The
16.00-16.45	Out+hestelinje	Out+hestelinje	Out+hestelinje	Out+hestelinje	Out+hestelinje	
Torsdag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.15-12.05	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	Linje-timer	
12.10-13.10	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.10-13.55	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	K-møde	
14.00-14.45	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Nyhederne	Lærer mødetid
14.50-15.50	Tysk AL Lok 2	Tysk AF Lok 1	Engelsk MJ Lok 4 LHS Stø	Engelsk SB Lok nat	Tema/pro AC Lok 3	
15.50-16.15	The	The	The	The	The	
Fredag	**A**	**B**	**X**	**Y**	**PRO**	**Bemærkning:**
8.35-10.10	Naturfag AC Lok nat	Idræt SG	Dansk ML Lok 1 LHS Stø	Dansk HF Lok 4 EM Stø	Engelsk AM Lok 3	
10.10-10.30	The	The	The	The	The	The
10.30-12.05	Dansk ML Lok 2	Dansk HF Lok 1	Engelsk MJ Lok 3 LHS Stø	Engelsk SB Lok 4	Idræt AL	
12.10-13.00	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad	Middagsmad
13.00-*14.10*	Kristend. LHS Lok 2	Fysik AB Lok nat	Rengøring DS	Mat SG Lok 4 MJ Stø	Tysk AL Lok 3	

Fredagsafslutning fra 14.10-14.30

Medarbejdere

Navn – kort beskrivelse - initialer:

Lars Fey - forstander	LF
Anna-Mette Fischer – viceforstander	AM
Kirsten Møller Jensen – køkkenassistent	KMJ
Hans Ferrold - lærer	HF
Stine Bigum - lærer	SB
Anne Lyngs – lærer	AL
Lone Hougaard Simonsen - lærer	LHS
Anders Bruun – lærer	AB
Gry Christensen – lærer	GC
Kira Nissen – lærer	KN
Thomas Hviid Madsen – lærer	TM
Mikkel Lindkjær – lærer	ML
Simon Grimstrup – lærer	SG
Klaus Frank Hockerup – lærer	KH
Else Marie Andersen – lærer	EM
Annette Foth-Jakobsen – timelærer	AF
Gitte Isager – sekretær	GI
Karen Holm– køkkenassistent	KH
Sofie Zacho Leth-Nissen – køkkenleder	SZ
Ulla Friis Larsen – køkkenassistent	UL
Thomas Vaaben Kyø-Brandt – pedel	TKB
Dorrit Sørensen – rengøringsansvarlig	DS
Andreas Clausen – lærer	AC
Mette Kjærgaard Jørgensen – lærer	MJ
Karsten Lundbeck – alt mulig mand	KL

Elevgruppen

127 elever er optaget til skoleåret, 17 fordelt på 9. årgang og 110 elever på 10. årgang – fordelt som 57 piger og 70 drenge. Skolen har i år ingen andenårselever. Alderstrinnet ligger indenfor 13 – 18 år.
Eleverne kommer fra hele landet og optages i den rækkefølge, de indmelder sig. Der føres ventelister, således at den første på listen straks får tilbudt plads, så snart en elev udmelder sig. Eleverne bor 2, 3, 4 eller 5-mands og kønsvis sammen på værelserne. Drenge- og pigeværelser bor blandet side om side.

HNIE har hovedsageligt danske elever, men vi har som regel 2-4 tosprogede, ofte grønlandske elever hvert år på skolen.
De grønlandske elever indgår i skolens dagligdag, hvor kontaktlæreren har en speciel opgave i forhold til kontaktfamilier og Det Grønlandske Hus. Derudover får en af lærerne også en ekstra

pulje timer, til at varetage arbejdet med de grønlandske elever, herunder ekstra hjælp med sprogvanskeligheder, men også hjælp til praktiske ting som indkøb, transport mm.

Eleverne er inddelt i kontaktgrupper af lidt varierende størrelser – der er som regel mellem 8 og 12 elever i en kontaktgruppe. Et værelse og også boområdet er altid i samme kontaktgruppe. Det giver en nærhed, at dem man bor med, også er dem man kender fra introturen, og det er også dem man gør rent sammen med, og altså deler kontaktlærer med.

Inklusion

På Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole tilbydes de elever, der har brug for det, et inklusionstilbud.
Inklusionstilbuddet tager udgangspunkt i den enkelte elevs behov, og er derfor svær at beskrive inden et skoleårs start. Men noget af det vores inklusionstilbud oftest indeholder er:

Faglig støtte:

a) Der kan være en ekstra lærer med i elevens timer i udvalgte fag, som støtter og hjælper hvor nødvendigt.
b) Der kan indgås aftale om lektiecafe i stilletimen, hvor en lærer vil støtte og hjælpe hvor nødvendigt.

Social støtte:

a) En ressourcelærer støtter med planlægning og strukturering af hverdagens mange forskellige opgaver.
b) Der kan være en ugentlig samtale om kommende begivenheder, strukturering af lektier osv.
c) En ressourcelærer eller coach afholder samtaler, når der er ting i efterskolelivet, der fylder meget.
d) Der er nogle gange en ressourcelærer med som ekstra på en aftenvagt eller på en tur.

Det er vores holdning og udgangspunkt, at vi vil arbejde med eleverne i den sammenhæng de optræder i. Vi opererer derfor ikke med særlige hjælpeklasser, men søger løbende integrationen. Dette arbejde varetages løbende af den ressourcelærer, som har ansvaret for inklusionseleverne. Der udarbejdes inden skoleårets start en handleplan i samarbejde med eleven, elevens forældre, skolen og elevens ressourcelærer.
Der vil blive fulgt op på handleplanen ved de fastsatte forældresamtaler.

Fritagelse for undervisning

En elev kan som udgangspunkt ikke fritages for undervisning/ophold på skolen i flere dage (eksempelvis for at tage på ferie med forældrene) uden for skolens ferier.

Ved et sådant afbræk af opholdet er skolen ikke berettiget til tilskud fra staten i de berørte kursusuger, og der kan heller ikke ydes statslig elevstøtte.

Ønsker forældrene alligevel at tage eleven ud af skolen i nogle dage, og giver skolen tilladelse hertil, vil forældrene - ud over den normale egenbetaling - skulle dække skolens tab af tilskud og elevstøtte. Skolen vil i disse tilfælde fremsende en ekstra opkrævning på kr. 2.000 pr. påbegyndt uge.

UNDERVISNING

De boglige fag

Engelsk

Undervisningen i engelsk tager udgangspunkt i de Fælles Forenklede Mål, som lyder:

8.-9. klasse
Eleverne skal arbejde med emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans. Sproget bruges fortsat som kommunikationsmiddel, men med øget fokus på formål, præcision og nuancering. Det skriftlige arbejde skal nu have større fokus som et selvstændigt kommunikativt redskab.
Undervisningen skal foregå på engelsk og skal forberede eleverne på den senere anvendelse af engelsk i uddannelsessystemet.
Eleverne skal efterhånden kunne arbejde mere selvstændigt og med større grad af medbestemmelse.
Mundtlig kommunikation
Eleven kan deltage i længere spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk
Skriftlig kommunikation
Eleven kan forstå og skrive længere sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk
Kultur og samfund
Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold

10. klasse
Eleverne skal arbejde med emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans.
Sproget bruges fortsat som kommunikationsmiddel, men med øget fokus på formål, præcision og nuancering. Det skriftlige arbejde skal nu have større fokus som et selvstændigt kommunikativt redskab.
Undervisningen skal foregå på engelsk og skal forberede eleverne på den senere anvendelse af engelsk i uddannelsessystemet. Eleverne skal efterhånden kunne arbejde mere selvstændigt og med større grad af medbestemmelse.
Mundtlig kommunikation
Eleven kan deltage i længere, spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk
Skriftlig kommunikation
Eleven kan forstå og skrive længere sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk
Kultur og samfund
Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold

På Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole benytter vi os af digitalt undervisningsmateriale, som fx Gyldendals, samt forskellige tekster, artikler mm som vi har samlet. Vi benytter os også af multimodale og æstetiske tekster, så som hjemmesider, film og billeder.
Vi arbejder med 4-5 emner i løbet af året, hvor vi i hvert emne arbejder på skift med grammatik, skriftligt og mundtligt engelsk. Eleverne afleverer i løbet af året 5 skriftlige opgaver.

Nærmere oversigt over de emner, der arbejdes med i de forskellige klasser, ses i årsplanerne.

Underviserne er: SB, MJ, AM

Tysk

Da vi fører op til folkeskolens prøver i 9. og 10 klasse, ligger vores læseplan tæt op ad folkeskolens fagformål for faget.

Eleverne skal i faget tysk udvikle kompetencer til at kommunikere på tysk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende tysk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed om tysk sprog og om fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2. Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med tysk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Faget tysk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

I tysk arbejder vi med de tre kompetenceområder mundtlig kommunikation, skriftlig kommunikation og kultur og samfund.
Mundtlig kommunikation omfatter de fire færdigheds- og vidensområder: lytning, samtale, præsentation, sproglig fokus.
Skriftlig kommunikation omfatter de fire færdigheds- og vidensområder: læsning, skrivning, tekster og medier og sprogligt fokus.
Kultur og samfund omfatter de tre færdigheds- og vidensområder: kulturforståelse, kulturmøder og tysk som adgang til verden.

I vores undervisning lægger vi vægt på at den enkelte elev er deltagende og udvikler sine kommunikative kompetencer. Dette gøres gennem leg, samtale, sang, præsentationer og forskellige skriftlige opgaver. Vi bestræber os på at gøre undervisningen vedkommende og give eleverne indsigt i tysk kultur og samfundsforhold og give dem lyst til at videreudvikle deres sprog på vej.
Vi henviser endvidere til Færdigheds- og vidensmål efter 9. klasse på uvm.s hjemmeside.
http://www.emu.dk/sites/default/files/Tysk%20-%20januar%202016.pdf

Underviserne er EM, AF og AL

Fysik/kemi

Fagformålet er identisk med formålet med undervisning i faget fysik/kemi i Folkeskolen som beskrevet i Undervisningsministeriets "Forenklede Fælles Mål", 2016.
I undervisningen vil der blive brugt diverse lærebogsmaterialer, online læringsportaler, samt informationer, som eleverne søger på nettet.
I den daglige undervisning vil der være en blanding af eksperimenter og teoretisk arbejde samt elevernes selvstændige arbejde med skriftlige og projektorienterede opgaver til emnerne.
Det tilstræbes at der i de projektorienterede opgaver arbejdes tværfagligt og med afsæt i gruppernes selvvalgte fokusområder.
Den følgende plan er formuleret med udgangspunkt i Undervisningsministeriets forenklede Fælles mål for fysik og kemi.

Emne	**Indhold og hovedtemaer:**	**Færdigheds og vidensmål**
Svingninger og bølger	- **Mekaniske bølger og deres egenskaber** Pendul Forståelse af svingninger og bølgers natur skal danne grundlag for det senere arbejde med lyd og lys Lydbølger Lydens egenskaber Dopplereffekten Menneskets brug af ultralyd Bølger i vand **- Elektromagnetiske bølger og deres egenskaber** Lys synlige og usynlige bølger Ultraviolet stråling Ozonlaget Infrarød stråling baggrundstråling farver fænomener fra hverdagen (fx hvorfor er himlen blå mf)	*Eleven kan undersøge kosmisk stråling.* *Eleven har viden om det elektromagnetiske spektrum.* *Eleven kan anvende modeller til at beskrive stråling.* *Eleven har viden om bølge- og partikelmodeller.* *Eleven kan beskrive konsekvenser af elektromagnetisk stråling.* *Eleven har viden om virkninger af elektromagnetisk stråling.* *Eleven har viden om undersøgelser i naturfag* *Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig præcist og nuanceret ved brug af fagord og -begreber.*
Vedvarende energi	Energiformer og omsætning Danmarks energiforsyning Produktion af El Solenergi Vindkraft Brændselselsceller Drivhuseffekten + Drivhusgasser CO_2 A-kraft Biomasse	*Eleven kan undersøge og sammenligne energiteknologier. Eleven har viden om energiteknologier.* *Eleven har viden om energikæder i naturen og i samfundet.* *Eleven kan diskutere naturgivne og*

		samfundsmæssige faktorer, der har betydning for valg af energiteknologier. Eleven kan vurdere en teknologis bæredygtighed. *Eleven har viden om udnyttelse af Jordens ressourcer.* *Eleven kan vurdere gyldigheden af egne og andres naturfaglige argumentation.*
Organisk kemi	Atombinding Organisk kemi – Alkaner Kulbrinter Biogas Produktion biogas Råolie Få en forståelse af ressourcens vej gennem produktionssystemet Kulstofkredsløbet	*Eleven kan anvende modeller til at forklare sammenhænge i stofkredsløb.* *Eleven har viden om fysiske og kemiske processer i stofkredsløb.* *Eleven kan forklare naturgivne og samfundsskabte forandringer i stofkredsløb.* *Eleven kan designe og gennemføre undersøgelser om Jordens ressourcer.* *Eleven har viden om delprocesser i en produktion.* *Eleven har viden om teknologiers effekt på naturgrundlaget.*

Underviserne er SG, AC og AB

Kristendom

Der er 90 min. til undervisning hver undervisningsgang.
På arbejdstidsplanen er der afsat 21 timer til undervisning.

Livsfilosofi og etik
Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at
diskutere og forholde sig til udvalgte almene tilværelsesspørgsmål
anvende relevante faglige begreber (overordnet mål)
reflektere over og forholde sig til tilværelsens trosvalg
diskutere og forholde sig til forskellen mellem religiøst og naturvidenskabeligt sprog

forholde sig til forskellige menneskesyn
forholde sig til sammenhænge mellem forskellige normer, etikker og bagvedliggende værdier
give udtryk for og samtale om egen og andres livsforståelse
(diskutere og forholde sig til håndteringen af kulturmøder – evt. forløb med samfundsfag + historie *Os danskere)*
vurdere og udtrykke sig om forskellige syn på naturen

Bibelske fortællinger
Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at
udtrykke sig om bibelske fortællingers sammenhæng med værdier i dansk og europæisk kultur
forholde sig til de bibelske fortællinger i samtaler om tydning af tilværelsen
fortolke motiver og temaer, som de kommer til udtryk i kunst og kultur

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng
Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at
reflektere over og diskutere kristendommens rolle i kultur og samfund
have indsigt i og forholde sig til kirkelige synspunkter samt deres betydning i samfundet
drøfte folkekirkens organisation og betydning i samfundet
forholde sig til andre kristne trossamfund
forholde sig til sammenhænge mellem tid, rum og betydning i forskellige ritualer
genkende kristne symboler samt diskutere deres funktioner, når disse indgår i kunstneriske udtryk
tolke salmer og sange, bl.a. i relation til den historiske udvikling

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser
Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at
kende og forholde sig til centrale dele af udvalgte religioner
vurdere udvalgte religiøse sekter og bevægelsers indhold, opbygning og strategier
diskutere forskellige religioners rolle i samfundet - lokalt og globalt
reflektere over og diskutere udvalgte temaer på tværs af religionerne
samtale om udvalgte religioners kunstneriske og symbolske udtryk.

Underviseren er LHS

Dansk 10 kl

Da vi fører op til folkeskolens prøver, ligger vores læseplan tæt op ad folkeskolens fagformål for faget samt forenklede fælles mål for dansk.

Formål:
Eleverne skal i faget dansk fremme deres oplevelse og forståelse af litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation som kilder til udvikling af personlig og kulturel

identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsesevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse

Stk. 2. Eleverne skal i faget dansk styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation.

Stk. 3. Eleverne skal i faget dansk have adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab

Hovedvægten i undervisningen lægges på samspillet mellem analytisk virksomhed, vurdering og valg af handlemuligheder – personligt og i fællesskab med andre.
Med udgangspunkt i elevernes øgede modenhed og omverdensforståelse arbejdes der med bredere sammenhænge og mere komplicerede strukturer i analysen og i fordybelsen i sprog, tekster og andre udtryksformer.

Læsning:
Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst.
Vi arbejder bl.a. med, at eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning, kan vurdere tekstens afsender og målgruppe, har viden om genretræk og multimodalitet, kan variere læsehastighed bevidst efter læseformål og ordkendskab i teksten samt har viden om stavemåde og betydning af ord i alle tekster. Endvidere arbejder vi med, at eleven har viden om sproglige virkemidler, kan sammenfatte informationer fra flere tekster og at eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst.
Eksempelvis kan der arbejdes med selvstændig læsning, studieteknik, oplæsning og fremførelse samt resumere.

Fremstilling:
Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
Vi arbejder bl.a. med at eleven opnår viden om komplekse fremstillingsprocesser, kan indsamle oplysninger og disponere indholdet, opnår viden om målrettede dispositions- og formidlingsmetoder samt kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter. Endvidere arbejder vi med, at eleven har viden om genretræk, har viden om sproglig korrekthed og kan layoute tekster, så det fremmer kommunikationen.
Eksempelvis kan der arbejdes med at indsamle og udvælge stof, disponere, fiktive og ikke-fiktive genrer, læserbreve, præcision, vurdere og bearbejde, layout, skrift og tekstbehandling.

Fortolkning:
Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.
Vi arbejder bl.a. med at eleven kan reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning, har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier, kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst samt kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger.

Eksempelvis kan der arbejdes med paneldiskussioner, samtale, fortælling, referere, argumentere og dramatisere.

Kommunikation:
Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.
Vi arbejder bl.a. med at eleven har viden om argumentations- og informationsformer, kan bruge kroppen som udtryk, kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab, har viden om kommunikationsetik, kan kommunikere med nordmænd og svenskere samt har viden om nuancer i sproget og sprogets virkning.
Eksempelvis kan der arbejdes med at undersøge og vurdere kommunikationsforhold, iagttage og vurdere tekster, sprogbrug, tekstens udsagn og betydning, litterære sammenhænge, litterære genrer, medieproduktioner og at benytte samlinger og databaser.

Underviserne er: HF, ML, LHS, EM

Dansk 9. kl.

Fagformål
Eleverne skal i faget dansk fremme deres oplevelse og forståelse af litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsesevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse.
Stk. 2. Eleverne skal i faget dansk styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation.
Stk. 3. Eleverne skal i faget dansk have adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab

<u>Eleverne i 9.klasse skal afslutte følgende i dansk:</u>
Læsning
Retskrivning
Skriftlig fremstilling
Mundtlig dansk

I løbet af året skal de behandle 3 hovedværker, hvoraf de to skal være danske romaner, og der skal læses mellem 80 og 100 sider tekst. De skal også skrive en projektopgave ud fra et givent overemne og fremlægge for klassen.

I 9.klasse på Himmelbjergegnens Natur-og Idrætsefterskole vil vi komme igennem følgende emner, genrer, temaer og opgaver i løbet af dette skole år:
Hovedværkerne:
”Kære dødsbog” af Sanne Søndergård

”Alting og Ulla Vilstrup” af Kenneth Bøgh Andersen
”Ondskab”, film af Jan Guillou

Udover disse hovedværker vil vi komme ind på:

Avisens genrer
Essays
Moderne noveller af Helle Helle og Kim Fupz Aakeson
Dan Turell
Rap
Romantikken
Det moderne gennembrud
Kortfilm
Nationalitet og danskhed
Eventyr
TV-reklamer
….andre aktuelle ting, der lige skal tages op!

Herudover vil der blive lavet 4-7 skriftlige fremstillinger, retskrivningsopgaver samt læseprøver, så eleverne bliver rustet til de skriftlige prøver.

Da faget dansk er et levende fag på mange måder og områder, så kan der forekomme ændringer i årsplanen, hvis der lige er noget, som vi simpelthen må have med.

Underviseren er ML

Samfundsfag

Eleverne undervises efter ministeriets forenklede klare mål.
Heri står:

I samfundsfag arbejder eleverne med samfundsmæssige problemstillinger inden for politik, økonomi og sociale og kulturelle forhold.
Eleverne lærer at anvende samfundsfaglige metoder og begreber i undersøgelse og diskussion af problemstillingerne.

Emnerne er:
Politik, økonomi, sociale og kulturelle forhold.
Eleverne lærer at anvende samfundsfaglige metoder og begreber.

Dette udmøntes i en mere specifik aktivitetsplan for indeværende skoleår.
Dette er den foreløbige rækkefølge for de emner vi vil beskæftige os med:

Medierne
Økonomi
Grupper og identitet

Kultur og kulturmøde
Det politiske system
Danmarks grundlov, styreform og borgernes rettigheder.
Miljø og ressourcer
International politik

Underviseren er: ML

Biologi

Formål:
Undervisningen har til hensigt at give eleverne et indblik i og en forståelse af det særlige ved den danske naturs egenart med særlig fokus på Søhøjlandet.
Eleverne skal tilegne sig viden om natur, miljø og sundhed, samt ansvarlighed heroverfor, som et grundlag for et godt samspil med naturen og et spændende og aktivt liv.
Glæden ved naturen og lysten til at beskæftige sig med biologiske emner og problemstillinger skal fremmes, fx via en undersøgende tilgang.
Indhold:
Der arbejdes med feltbiologiske emner som skovens dyre- og planteliv, fuglelivet, sø, bæk og vandforureningsanalyse.
Der arbejdes endvidere med mennesket; herunder fysiologi, livsstil og sundhed
I de enkelte undervisningsforløb lægges der vægt på at inddrage relevante biologiske grundbegreber og problemstillinger.
Organisering:
I den lyse og " levende" tid foregår undervisningen primært udendørs, hvor vi arbejder med naturen som arbejdsplads. I vinterhalvåret undervises eleverne hovedsageligt indendørs med en teoretisk og undersøgende tilgang til biologien.

På Himmelbjergegnens Natur-og Idrætsefterskole har vi valgt at sige, at 10.klasse også skal have biologi, selvom der ikke er nogle fælles mål for det. Men da vi er en *naturefterskole*, ja, så har 10. klasse biologi 2 semestre svarende til ca. ½ års undervisning.
<u>Eksempler på emner og temaer:</u>
Bier-specielt honningbier
Naturtjek (hvad ser vi i naturen)
Frøspredning
Alkohol og andre rusmidler
Sexualundervisning
Undersøgelser ved Milling Bæk/Ferskvand ved Borresø
Fugle
Dissekering af fisk
Svampe
Sygdomme og andre vira(bakterier)
Forår i naturen
Anatomi og fysiologi
Kredsløbet

Hjernen
m.v.

Underviserne er: HF, MJ, AC, LHS

Idræt 10. kl

Eleverne har 1- 2 ugentlige timers obligatorisk, almen idræt.
Formålet med faget obligatorisk idræt er at give eleverne et både praktisk og teoretisk indblik i konditions- og styrkegivende aktiviteter samt at opbygge en rimelig grundform hos eleverne. Desuden skal eleverne indføres i hensigtsmæssige træningsformer og opvarmningsaktiviteter samt stifte bekendtskab med et bredt udvalg af forskellige idrætsdiscipliner. Eleverne skal også lære at bruge sig selv på en hensigtsmæssig måde, så de undgår overbelastningsskader.
I faget indgår bl.a. løb, cykling, styrketræning, forskellige opvarmningsformer, forskellige boldspil og sociale idrætslege.
I undervisningen benytter vi os meget af de muligheder den omgivende natur byder på, ligesom vores boldbane og hal bliver benyttet.
Desuden har vi obligatorisk morgenløb, hvor eleverne skal gennemløbe en 2,4 km. lang rute.

Underviserne er: AL, TM, GC, ML, SG

Idræt 9. kl

Fagformål
Eleverne skal i faget idræt udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. Eleverne skal opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse. Idrætsfaget skal give eleverne erfaring med og indsigt i idrættens betydning for sundhed og trivsel samt i samspillet mellem samfund og idrætskultur.

Stk. 2. Eleverne skal gennem alsidig idrætspraksis have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.

Stk. 3. I faget idræt skal eleverne udvikle forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Trinmål for faget idræt efter 9. klassetrin

Kroppen og dens muligheder

Undervisningen skal lede fremmod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:
• mestre tekniske færdigheder indenfor løb, spring og kast
• analysere kropslige bevægelser og bevægelsesmønstre

• skabe egne boldspil og idrætslige lege med givne såvel som egne regelsæt
• sammensætte og udføre gymnastiske serier individuelt og i grupper
• udvise sikkerhed i gymnastiske færdigheder
• udøve sikkermodtagning
• mestre teknik fra såvel individuelle idrætter som hold idrætter
• planlægge taktiske oplæg i forskellige idrætslige spil og holdidrætter
• anvende samspillet mellem retninger og planer i egen bevægelse og gruppens bevægelser
• udarbejde og udføre fællesdanse/koreografier
• anvende musik i forbindelse med, opvarmning og grundtræning
• udarbejde og vurdere disciplinrelevante opvarmnings og grundtræningsprogrammer
• anvende grundlæggende principper for træningslære og elementær skadesforebyggelse
• udarbejde og redegøre formålsrettede træningsprogrammer og træningsformer, herunder aerob og anaerobt arbejde
• anvende digitale muligheder i forbindelse med fysisk aktivitet, fysiologi og anatomi
• gennemføre orienteringsløb ved hjælp af kort og kompas
• kende til og være fortroligmed sikkerhed i og på vand.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede fremmod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:
• forstå betydningen af egen indsats i forhold til det fælles resultat
• erkende og beherske egne reaktioner, både fysiske og psykiske
• kende til idrættens betydning for livskvalitet, sundhed, livsstil og levevilkår
• vurdere forskelligemotionsformer
• reflektere over etik og moral i idrætsaktiviteter
• mestre regler fra såvel individuelle som holdidrætter
• forholde sig til aktuelle idrætslige problemstillinger, herunder doping.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede fremmod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:
• kende til idrættens funktion og betydning gennem tiderne
• diskutere indhold og kvaliteter i nye og gamle former for fysisk aktivitet
• vurdere idrættens betydning i internationale sammenhænge, herunder store idrætsbegivenheder
• forholde sig til tillempede former for ekstremidræt
• undersøge muligheder for at etablere idrætslige aktivitetstilbud i lokalområdet
• afprøve enkelte af lokalområdets idrætstilbud – indenfor og uden for foreningerne
• gennemføre idrætsprojekter i tværgående emner og problemstillinger.

Idræt er et udtræksfag i 9.kl, hvor de (hvis faget udtrækkes) skal trække lod om, hvilke idrætsområder/indholdsområder, de skal lave et praksis-og teoriprogram om:

De skal trække lod om en fra hver pulje:

Pulje A:	Pulje B:
Dans og udtryk	Bold og boldbasis
Redskabsaktiviteter	Løb, spring og kast
Kropsbasis	Fysisk træning
	Natur og udeliv

Undervisningen vil derfor blive tilrettet således, at eleverne kommer til at stifte bekendtskab med alle indholdsområderne på mange forskelige måder. Ligeledes skal der findes 3 idrætstemaer, som eleverne kan vælge imellem og sluttelig skal de læse mellem 15-20 sider omhandlende idræt på en eller anden måde.

I løbet af et skoleår, vil vi bl.a. komme ind på følgende:

Softball
Ultimate
Cricket
Parkour
Redskabsaktiviter
Volleyball
Lege med og uden bold
Yoga
Dans
Atletik
Fysisk træning
Opvarmning
Strækkeøvelser
Bib-tests
O-løb
Sejlads i kano og kajak
Diverse friluftsaktivteter
Mtb
Ridning
Skiløb både langrend og alpint
m.m.

Som skrevet ovenfor, så vil der også blive gennemgået en del teoretisk stof, hvor eleverne kan tage stilling til de ting, vi tager op, som fx doping, kønsforskelle, fordomme, kulturer, grænser, mv.

Da idræt også skal være et fag, hvor vejr og vind, sjove tiltag og andre spændende projekter kan dukke op, så forholder jeg mig ret til at sige, at der kan forekomme ændringer i løbet af skoleåret.

Underviseren er AC

Matematik

Matematikundervisningen på Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole sigter mod, at eleverne går til Folkeskolens afsluttende prøver.
Der undervises både på 9. klassetrin og på 10. klassetrin efter Undervisningsministeriets overordnede vejledning.

På 9. klassetrin arbejdes der i løbet af skoleåret med stofområderne: Funktioner (ordnede par og funktioner, lineære grafer, ligefrem proportionalitet, intervaller, og sammensatte grafer) økonomi (rente, vækst, valuta) algebra, geometri (konstruktion, areal og rumfang, målestoksforhold, perspektiv, isometrisk tegning) statistik, kombinatorik og sandsynlighedsregning.

På 10. klassetrin arbejdes der i løbet af skoleåret med stofområderne: Funktioner (ordnede par og funktioner, lineære grafer, ligefrem proportionalitet intervaller, sammensatte grafer, andengradsfunktioner, parabler, omvendt proportionalitet, hyperbler) økonomi (rente, vækst, valuta) algebra, geometri (konstruktion, areal og rumfang, målestoksforhold, perspektiv, isometrisk tegning) statistik, kombinatorik og sandsynlighedsregning.

Eleverne undervises både i 9. klasse og i 10. klasse på to niveauer.

Arbejdet veksler mellem lærerstyret undervisning, selvstændigt arbejde og gruppearbejde.

Underviserne er: SG, TM, GC og KH

Geografi

Formål:
Formålet med undervisningen i geografi er, at eleverne tilegner sig viden om og forståelse af de naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og i andre lande samt samfundenes udnyttelse af naturgrundlag og ressourcer.
Stk. 2. Undervisningen skal bygge på elevernes egne iagttagelser, oplevelser og undersøgelser og på geografiske kilder, så de udvikler interesse for selv at udbygge deres viden om omverdenen.
Stk. 3. Undervisningen skal fremme elevernes forståelse af fremmede kulturer og give dem mulighed for at udvikle engagement, selvstændig stillingtagen til og ansvarlighed over for problemer vedrørende udnyttelse af naturgrundlag, ressourcer og den kulturskabte omverden og konsekvenserne for miljø og levevilkår.
Undervisningens opbygning:

Jeg har bygget undervisningen op omkring slutmålene for geografi i folkeskolen, således som de er beskrevet i faghæftet. Se nedenstående skema.
Undervisningen i geografi på HNIE er placeret i den sidste halvdel af året med 2 sammenhængende ugentlige timer. Der er i alt 24 timer til rådighed.
Udgangspunktet for undervisningen er Grundbogen Geotoper 3, som er et meget anerkendt undervisningssystem, som har vundet prisen for årets undervisningsmiddel i 2008. Dette suppleres med relevante artikler, film, links til nettet, bilag osv. Undervisningen er som udgangspunkt tematisk opbygget med et overordnet tema. F.eks globalisering, naturgenopretning, klima.
Til repetition af elevernes tidligere erfaringer fra deres forskellige undervisningen benyttes arbejdshæftet Geotest. Dette hæfte fungerer uafhængigt af grundbogen og er en fin forberedelse til den skriftlige prøve i geografi. Hæftet vil blive suppleret med forskellige atlasøvelser fra andre bogsystemer.Hæftet er uafhængigt af indholdet i grundbogen, men er relevant som en opsummering og fortsættelse af det arbejde, som eleverne har været præsenteret for i 7. og 8. klasse.
Til hver lektion forbereder to elever et oplæg omkring et geografisk sted. De fortæller resten af klassen omkring stedet, og hvad de mener er særegent for stedet. Inkluderet i oplægget skal laves "analyse af et land".
For at forberede elever på den skriftlige eksamen, som består af en multiple choice test, gennemføres to sådanne test i løbet af undervisningen.

Slutmål for faget	Arbejde med i 9. Klasse i Geotoper3
Globale mønstre Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at give eksempler på globale naturgeografiske mønstre, kredsløb og sammenhænge beskrive den globale befolknings- og storbyfordeling give eksempler på globale mønstre i forbindelse med økonomi, produktion, ressourceforbrug, miljø og forurening.	Geologiske kredsløb Klimaforandringer Kina Globalisering
Naturgrundlaget og dets udnyttelse Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at beskrive det geologiske kredsløb beskrive vigtige forhold bag vejr, klima og klimaforandringer på jorden beskrive, hvordan isen, vandet og vinden kan forme landskaber beskrive og forklare sammenhængen mellem landskab, klima, jordbund og vand som grundlag for levevilkår i verdens forskellige egne.	Klimaforandringer Naturgenopretning Menneskeskabte katastrofer Elevernes egne fremlæggelser af et geografisk område

Kultur og levevilkår Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at beskrive og forklare vigtige forhold, der påvirker befolknings- og byudvikling med udgangspunkt i danske forhold beskrive og forholde sig til menneskers levevilkår i eget og andre samfund give eksempler på årsager til internationale konflikter begrundet i geografiske forhold vurdere de miljømæssige konsekvenser af samfundenes udnyttelse af naturgrundlaget.	Fair trade og Free trade Problemstillinger omkring vores yndlingsfødevarer: kaffe, sukker, chokolade, bananer Klimaforandringer Naturgenopretning Elevernes egne fremlæggelser af et geografisk område

Underviseren er: HF

Historie

Faget historie består af tre kompetenceområder:
1. Kronologi og sammenhæng
Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder
2. Kildeanalyse
Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for fortolkninger af fortiden
3. Historiebrug.
Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum.

Undervisningen tager afsæt i og udvikler den forståelse, eleverne har opnået i tidligere faser af, hvorledes historie bruges og er brugt med forskellige sigter. Undervisningen skal lægge op til, at eleverne reflekterer over samspil mellem fortidsfortolkning, nutidsforståelse og fremtidsforventning på baggrund af arbejdet med konstruktion af historiske scenarier og fortællinger. Derved styrkes elevernes erkendelse af at være historieskabte og historieskabende.

Dette udmøntes i en mere specifik aktivitetsplan for indeværende skoleår, hvor følgende emner vil indgå.

Magt i et historisk perspektiv
Grundloven og kampen for rettigheder.

Industrialiseringen og arbejderbevægelsens fremmarch.
Kvindernes stemmeret og kampen for demokrati
2. verdenskrig og besættelsen af Danmark
Den Kolde Krig
60èrne og ungdomskultur
Terror og kampen mod terrorisme
DK i det internationale samfund (FN, Nato, EU)

Underviseren er: ML

Særlige fag for HNIE

Linjefags- og valgfagsstruktur

I det første semester har eleverne mulighed for at vælge 1 valgfag, og derudover har alle elever i dette semester obligatorisk friluftsliv. Målet med dette er at introducere nogle forskellige tilgange, til de forskellige linjefag, så eleverne bliver mere bevidste om det linjefagsvalg, de skal træffe til efterårsferien (2. sem). I 2. semester og resten af skoleåret har eleverne så et linjefag, det samme hele året. Her tilgodeses linjerne således, at der i forårsperioden (4. sem) er flere timer til linjefagene end i 2, og 3. semester. Bl.a. derfor kan outdoorlinjen tage på overnatning, da der ligger linjetimer både onsdag eftermiddag og torsdag formiddag i 4. semester. I 2. semester bliver der ligeledes udbudt valgfag, hvor eleven skal vælge 1 for hele perioden. I både 1. og 2. semesters valgfag, foregår det 1 gang om ugen af 2 timers varighed.

Friluftsliv – obligatorisk

Formål:
Undervisningen i basisfriluftsliv sigter på at give eleverne et basalt kendskab til og en basal viden om det at være ude, at færdes i naturen på forskellige måder samt at have det komfortabelt, når eleven er udendørs (det vi kalder overskudsfriluftsliv), både på enkeltdage og kortere ture.
Dette foregår bl.a. ved:
At øge kendskabet til naturen i Det Midtjyske Søhøjland
At give eleverne oplevelse af glæde og trivsel ved at færdes i naturen
At give eleverne mulighed for at tilegne sig praktiske færdigheder indenfor de enkelte arbejdsområder
At give eleverne en forståelse for vigtigheden af et godt og forpligtende samarbejde
At give eleverne mulighed for at afprøve tilegnede færdigheder og erfaringer på enkeltdagsture og overnatningsture af forskellig varighed
Indhold: Med udgangspunkt i naturen omkring skolen (Det Midtjyske Søhøjland) arbejdes med følgende områder:
Overnatningsudstyr og forskellige overnatningsformer
Madlavning på trangia og over bål
Kortlæsning og rutevalg
Vejr og vind
Førstehjælp

Udrustning – både personlig og fælles udstyr
Forskellige bålformer
Forskellige transportmuligheder (cykel, kano, kajak, vandring)
Samarbejde, gruppeopgaver, teambuilding
Naturkendskab
Færdsel i naturen, så denne bliver mindst muligt belastet

Underviserne er: MJ, GC, AB, AC, SG, SB, TM

Adventure - linjefag

På linien arbejdes med den "nye" sportsgren adventurerace – som er en blanding af mountainbike, terrænløb, navigation, vandaktiviteter, kano/kajak, samarbejdsøvelser. Det helt særegne for sporten, er at det vigtigste element er "det uventede". Holdene ved ikke helt præcist, hvad der forventes af dem – og skal derfor være parate til at tage hurtige beslutninger og arbejde sammen som et hold.
Adventure foregår i og med naturen – og vi lægger vægt på, at eleverne udfordres af naturen og at de opnår respekt for den.
Samarbejdet vægtes meget højt på linien. Eleverne skal lære, hvad det vil sige, at være en del af et team. Lære at udnytte hinandens stærke sider, således at man ophæver de svage sider. Lære at man kan mere, når man løfter i flok og støtter hinanden undervejs.
Vi arbejder med det vi kalder en "Team-dagbog", som er elevens egen, men som hele teamet har adgang til – og hvor team samarbejdet også er centralt. Vi arbejder med målsætning – såvel individuelt som teamets.
Eleverne oplever derfor et løft af deres personlige kompetencer gennem adventure. De lærer deres grænser at kende og presses ind imellem såvel fysisk som psykisk i de forskellige strabadser. Eleverne oplever hvad det vil sige at være træt – og vi formidler glæden ved som hold at have løftet en opgave.
Fagligt arbejder vi med udvikling af orienteringsteknik, mountainbiketeknik, paddelteknik, generel træningslære og anatomi, træningsplanlægning og planlægning af forskellige arrangementer. Skolens elever afvikler hvert år et adventurerace i samarbejde med DGI Motion og Friluftsliv Midtjylland. Eleverne lærer at tænke kreativt i forhold til deres planlægning af aktiviteter og opgaver. –At tænke ud af boksen og udvikle nye samarbejdsøvelser
Desuden stifter eleverne bekendskab med klatring, tovbaner, sikring m.m.
Vi arbejder ude hele året og benytter Danmarks bedste og mest kuperede terræn, som ligger lige op af skolen – klar til at blive udfordret!
Eleverne på adventure kommer ud og deltager i forskellige typer løb fra adventurerace til motionsløb. Det varierer fra år til år, hvad vi deltager i.
Hvert år arrangerer vi et 12 timers adventurerace for vores elever samt en linietur over 2 dage. På vores Norges tur prøver eleverne også et rigtigt vinter adventurerace med skiløb, sneskoløb, snehulegravning, båltændig, skiskydning og skiorientering.
Ved skoleårets slutning har eleverne modtaget undervisning og planlagt aktiviteter således at de kan modtage DIF´s instruktør I bevis.

Underviseren er: SG, MJ

Islandske heste - linjefag

På Islandshestelinjen vil vi gerne dygtiggøre eleverne indenfor ridning, hestehold og kendskab til den islandske hest. Vi vil gerne dele glæden omkring den islandske hest og vise dens alsidighed, og arbejder derfor bl.a. Indenfor følgende områder

- Grundridning
- Ture i terrænet
- Gangartstræning
- Pasning og håndtering af hestene
- Arbejde fra jorden
- Springning
- Orienteringsridning
- Langture
- Samarbejde med de andre linjer
- Undervisning af udefrakommende undervisere

Eleverne deltager i alle hverdagsting omkring pasningen og fodringen af hestene, og får indblik i hestens almene helbred, sygdomme og særlige pleje, fx tand- og hovpleje.

På Islandshestelinjen er alle med interesse for heste velkomne, og der er plads til både begyndere og rutinerede.

Underviserne er:
Underviser på islandshestelinien er KN. I løbet af året kommer der desuden forskellige fagpersoner og gæste-undervisere.

Orientering - linjefag

På orienteringslinien arbejder man med at udvikle sin viden og færdigheder som orienteringsløber. Men derudover kommer man til at stifte bekendtskab med banelægning, postudsætning, planlægning af en træning samt idrætspædagogik. Dette sker på liniens undervisningsgange, men ligeledes på DOF klubinstruktørkursus, der er en obligatorisk del af linien. Dette kursus ligger på 3 fredage eller lørdage i løbet af vinterhalvåret.
På orienteringslinien arbejder vi med følgende tematikker:

- generel teknik (praktisk og teoretisk)
- idrætspsykologi
- fysiologi og træningslære
- testning og træningsplanlægning
- fysisk træning og styrketræning
- andre former for orienteringsløb

Undervisningen er således en vekslen mellem teori og praktik, hvor ca. 2/3 er praktiske øvelser og ca. 1/3 er teori. Man er fysisk aktiv på alle undervisningsgange.
Det er et krav inden man påbegynder linien, at man kan forstå et orienteringskorts symboler og kan finde vej på en let til mellemsvær bane.

Underviseren er: GC

Outdoor – linjefag

På friluftslinien arbejdes videre med de i basisfriluftsliv tilegnede færdigheder. Arbejdet her er delt op i fire fokusområder:
Forskellige friluftstraditioner: ro, naturoplevelser, tur efter evne kontra action, udfordringer, teambuilding (nordisk friluftstradition contra engelsk/amerikansk friluftstradition)
Lejr-/turmad: naturen som spisekammer, gourmetmad på trangia og lækker primimad på bål og i jordovn
Turplanlægning: lederskab, gruppesamarbejde, sikkerhed, natursyn, udstyrsvalg, færdsel og overnatning i det fri, naturformidling, oplevelser og udfordringer, fortælling og evaluering
Værksted: hjemmelavet kvalitetsgrej, knive, syning m.m.
Formål: At give eleverne på linien et bredere, dybere og mere indgående kendskab til naturen og det frie liv.
Indhold: grundlæggende det samme som i basisfriluftsliv, men med mere vægt på egne færdigheder, udstyrslære, actionprægede aktiviteter, klatring, værksted, adgang til og muligheder i naturen, reb og rafter samt teambuilding.

Underviserne er: AB, TM

Mountainbike

På vores MTB-linje er der mulighed for at træne teknik, kondition og udholdenhed i et af Danmarks fedeste terræner.
MTB-linjen giver mulighed for at træne mountainbike 5 gange ugentlig eller kombinere mountainbike-kørsel og adventure, hvis man gerne vil prøve lidt andre sportsgrene også.
På linjen arbejdes med teknik, kondition, udholdenhed og eleven vil i samarbejde med underviserne lære at planlægge sin træning.
Alle kan vælge linjen om man er nybegynder eller garvet mtb-rytter, da der arbejdes på forskellige niveauer med træningen.
På linjen vil man også få mulighed for at deltage i forskellige løb og MTB-konkurrencer hen over året. Skolen har tidligere deltaget i: 1000 Højdemeter, Webike vintercup samt Giant24 i Rold Skov.
Desuden arrangerer linjen hvert år et mindre MTB-løb og arbejder med sporbygning.

Underviserne er: KH, AC

Valgfag

Valgfagene varierer meget år for år, alt efter personalesituationen, men også elevernes ønsker. De valgfag vi har i indeværende år er: ridning, dans, fodbold, mountainbike, o-løb, kajak, strik og genbrug, styrketræning, glad bold, jagttegn, musik og computerprogrammering.

Køkken-undervisningen

Køkkenets helt overordnede formål er naturligvis at servere den bedst tænkelige mad, 6 måltider dagligt, for skolens elever.

Organiseringen.
Eleverne er, i deres efterskoleår, på skift inddraget i hele madproduktionen.
Det indebærer at køkkenet, udover at være et professionelt køkken med de love og krav det indebærer, også er et pædagogisk værksted.

Hver elev har "køkkentjans" ca. 2-4 gange i løbet af året.
Konkret organiseres det så 5 elever er i køkkenet en uge ad gangen, og så enten hver formiddag eller hver eftermiddag i den uge, den anden halvdel af dagen, følger man undervisningen.
Køkkenet har en størrelse og er indrettet, så der er relevante og gode arbejdspladser til alle.

Køkkenet, et læringssted.
Eleverne tænker ikke nødvendigvis på køkkentjanserne som undervisning, da rammer, krav og indhold er så anderledes end dét, der foregår i klasseværelserne. Eleverne opfatter heller ikke køkkenet som et prøvefag. De overser som oftest, at de er til eksamen flere gange dagligt.

Køkkenet danner imidlertid en unik ramme for læring i praksis.
Intensionerne / formålene med køkkenundervisningen er, at eleverne får viden og indsigt i madlavningsprocesser i almindelighed, økologisk madtænkning i særdeleshed, og at de tilegner sig færdigheder, så deres selvstændige, aktive liv videre frem bliver understøttet af, at de er istand til at lave eller vælge varieret, lødig og velsmagende mad.

Undervisning:
Køkkenintroduktion:
Alle elever introduceres til køkkenets indretning, maskiner og arbejdsgange.
Det har til formål at eleverne kan orientere sig i køkkenet, kender til sikkerhed, hygiejniske færdselsregler og hensigtsmæssig brug af kroppen (ergonomi).

Der vil eventuelt være fortællletimer, som foregår udenfor køkkenet med hele elevholdet samlet.

Køkkenundervisning:
Dagligt holdes et fælles køkkenmøde med det aktuelle køkkenhold.
Det har til formål at fordele dagens opgaver, men der inddrages også f.eks råvarekendskab, madkulturelementer, ernæringsmæssige aspekter, miljømæssige aspekter, traditioner mm.

Den væsentligste køkkenundervisning foregår i de konkrete situationer i køkkenet. Denne undervisning foregår hovedsagelig differentieret både i.f.t den konkrete opgave, men også i.f.t. den enkelte elev.

Nogle elever er allerede trænede køkkenhåndværkere. De kan da lære noget om næringsstoffer, sensorik, madkultur og andet.
Andre elever ved en masse om, hvad kroppen har brug for. De kan med fordel lære noget om, hvordan man kombinerer råvarerne, så den optimale ernæring faktisk nås. Atter andre elever har afgjort ikke valgt skolen fordi de skal i køkkenet. De skal motiveres, f.eks ved rent håndværksmæssigt at få en kniv til at "lyde rigtigt" på skærebrættet, eller få metoder til at få en enorm dejmængde skåret til, til netop det antal boller og brød, der skal produceres den dag.
Alle undervises i hensigtsmæssige arbejdsgange, både for at overholde hygiejniske færdselsregler, men også for at lære at se de nemmeste løsninger på en given opgave.

Samarbejde / teambuilding.
En væsentlig del af køkkenundervisningen er dét at være en del af et team.
Banalt er det elementer som at komme til tiden og at maden skal være færdig (og iorden) til tiden. Et spadestik dybere er det elementer som afhængighed af hinanden, tillid, at gøre sit bedste, at hjælpes ad.
Væsentlige teambuildings-elementer er også at blive klar over, hvad konsekvenserne er af, ikke at hjælpes ad, ikke at gøre sit bedste, ikke at være pålidelig i et samarbejde osv. Køkkenet på efterskolen er et unikt pædagogisk rum til at komme på sporet af / erfare disse elementer.

Køkkenet understøtter i sin pædagogiske praksis bevidst dét, der samlet er skolens bestræbelser, nemlig at give den enkelte livsmod til et aktivt og selvstændigt liv med evne til at tage ansvar, samt at styrke den enkeltes deltagelse i forpligtende samvær og samtidig give eleven større forståelse for naturen og for at man selv er en del af den.

Underviseren er: SZ

Rengøring og undervisning

Eleverne er involveret i alle rengøringsopgaver på skolen.

Formål:
At eleverne møder forskellige rengøringsopgaver og får mulighed for at reflektere over ydre rammers standard og indflydelse på fysisk og psykisk trivsel.
At præsentere rengøringsmidler og metoder, der belaster både krop og miljø mindst muligt.

Mål:
At eleverne lærer simple og effektive rengøringsmetoder, opnår rengøringsfærdigheder og træner blik for rengøringsbehov.
At eleverne kender til sæbedosering og til hensigtsmæssig brug af både rengøringsmidler og redskaber.
At eleverne kender til basale hygiejniske retningslinjer

Praktisk organisering:
Organisatorisk skelnes mellem rengøring i boområderne/ det private, og rengøring af fællesarealer.

Boområderne, både værelser, badeværelser og opholdsrum, rengøres hver morgen, efter en nøje beskrevet turnus. Der er rengøringstjek hver dag.

Fællesarealer rengøres 3x ugentlig, hvor en klasse, på skift, har skemalagt rengøring sammen med en lærer.

Rengøringsprincipper:
Skolens rengøringsprincipper er
- at gøre rengøring så let som muligt, men stadig effektivt
- at bruge så få rengøringsmidler som muligt
- at bruge solidt og professionelt udstyr
- at bruge metoder der belaster både kroppen og miljøet mindst muligt.

Undervisning i rengøring

Introduktion:
Skolens rengøringsprincipper gennemgås
Brug af redskaber og udstyr gennemgås og trænes

Learning by doing:
Rengøringen i praksis rummer både træning i forskellige opgaver, men også mange gentagelser af de samme opgaver.
Med både fælles og individuel undervisning / vejledning mens opgaverne udføres, gives gode muligheder for at opnå både viden og færdigheder.

Underviserne er: DS

Pedelmedhjælper som valgfag

Pedelmedhjælper er på HNIE et valgfag for de elever, der af forskellige årsager ønsker at stifte bekendtskab med det praktiske arbejde, og pedellens alsidige arbejdsområder.

Her har eleven mulighed for at arbejde med og udvikle sine praktiske evner. Eleven vil sammen med pedellen deltage i de mangeartede arbejdsopgaver der findes på en skole.
Pedellen vil informere/undervise eleven de forskellige arbejdsprocesser, samt årsagen til og nødvendigheden af, at opgaverne bliver løst.
Pedellen vil sammen med eleven løbende evaluere de opgaver der bliver løst.

Anderledes dage/uger

Introugerne

De første 2 uger på Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole bruger vi på at introducere eleverne til skolens værdier og rammer og ikke mindst til at skabe et fundament af fællesskab for resten af skoleåret.
Formål:
At påbegynde skoleåret på bedst mulige og alsidig vis, således at elever og ansatte hurtigt lærer hinanden at kende og skaber grundlaget for en tryg ramme omkring efterskolen og dens fællesskab.
At eleverne introduceres til skolens værdier, omgivelser, hinanden, ansatte og skolens forskellige arbejdsmetoder – særligt med henblik på skolens metoder og syn på friluftsliv.
At skolens ansatte for en fornemmelse for de forskellige elever, således at de kan tage hånd om dem på bedst muligvis. Kontaktlæreren har her en særlig forpligtigelse i forhold til sine egne kontaktelever.
Indhold:
Ugerne er spækket med forskellige ryste-sammen-aktiviteter, hvor eleverne kan få en fornemmelse af det gryende fællesskab, som de er ved at blive en del af. Dette fællesskab udvikles gennem og med friluftsliv i skolens naturlige omgivelser – aktiviteterne gennemføres i forskellige gruppestørrelser og sammensætninger – således at elever og ansatte kommer omkring så mange "nye" ansigter som muligt.
De forskellige aktiviteter for alle elever er;
Svømmeprøve i Slåensø – således at vi kan introducere dem til skolens kajakker.
Introduktion til havkajak og instruktion i brugen af denne – med særlig vægtning på sikkerhed og redningsøvelser.
Introduktion til køkkenet og arbejdet i køkkenet.
Introduktion til Knøsgården og friluftsområdet her omkring.
Introduktion til at cykle og anden idrætsaktivitet på skolen.
Introduktion til skolens regler og rutiner.
Introduktion til valgfagene i første semester.
Eleverne introduceres til skolens vejledere og årsplanen for vejledning – således at de ved, hvor de skal henvende sig med specifikke uddannelsesspørgsmål.
Desuden er der forskellige fag-timer – hvor eleverne arbejder i deres nye klasser med deres fag. Disse dage lægger stor vægt på klasse-fællesskabet.
Der gennemføres en 2-dages introtur i området omkring skolen. Her er eleven sammen med sin kontaktlærer og kontaktgruppen. Ved første overnatning sover to kontaktgrupper samme sted. Næste dag vandres til en fælles overnatningsplads, hvor alle elever overnatter på samme plads.
Slutmål:
At fællesskabet har dannet rod og eleverne har fået en tryg god start – således at de kan indgå i skolens dagligdag, hvor de føles sig trygge ved hinanden, personalet og skolens omgivelser.

Showuge

I marts afvikles den årlige showuge. Alle elever deltager i et stort projekt af performanceagtig karakter. Eleverne indvælger sig på f.eks. skuespil, musik, sceneteknik osv. Dette leder frem mod en fremvisning for forældre den sidste lørdag i ugen. Denne dag falder sammen med en forældredag.
Ugen er for eleverne tilrettelagt som en fremadskridende process, henimod et fælles mål. Showet

handler ofte om noget kulturelt/historisk, og eleverne opnår herigennem en masse viden om historie- og kulturforhold, der er bedre end mange timers "traditionel" undervisning. Ugen er ydermere med til at styrke den enkelte elevs livsmod og evne til at tage ansvar for egne handlinger og indgå i forpligtende samvær, som vi jo netop ønsker at styrke, ifølge vores værdigrundlag.

Fagdage

I dagene op til påskeferien afholder både 9. og 10. kl. 3 fag/eller temadage. Det er 3 dage, hvor de får mulighed for at fordybe sig i netop et fag ad gangen en hel dag. Faglæreren og eleverne kan på denne måde komme vidt omkring et emne, som på den måde kan belyses og analyseres fra flere sider.

Terminsprøver

Formålet med terminsprøverne er, dels at give eleverne mulighed for at prøve en prøvesituation inden de afsluttende prøver før sommerferien, dels at give elever og lærere et fingerpeg om elevens standpunkt halvvejs i årets forløb, med deraf følgende mulighed for at ændre fokuspunkt i undervisningen af den enkelte elev.

Samtidig bruges resultaterne fra terminsprøven som et medvirkende bedømmelsesgrundlag for karaktergivningen til elevernes standpunktskarakter, der sendes til hjemmet medio januar.

Terminsprøverne ligger for både 9. og 10.klasses vedkommende sidst i oktober måned, hvor de skal "prøve kræfter" med dansk, matematik og sprogfagene (skriftlige prøver

Fuglsøstævnet

I maj måned tager hele skolen til Fuglsø-centeret for at mødes med og konkurrere mod andre efterskoler i mange forskellige idrætsdiscipliner. Det vigtigste er at deltage og have en sjov og anderledes dag, hvor alle deltager ud fra de forudsætninger, de har.
Formål:
at møde andre efterskoleelever
at dyrke idræt med og mod andre efterskoleelever
at skabe sammenhold blandt vores egne elever
at have en sjov og anderledes idrætsdag
at tage ansvar for egen aktivitet
Indhold:
turneringer i mange forskellige idrætsgrene
hyggeligt samvær med andre efterskoleelever
sjove idrætsaktiviteter
idræt for sjov og alvor

Prøveperioden

Den mundtlige prøveperiode – alle elever har minimum 21 timers undervisning- også i denne periode.

Elever får følgende info:

I den mundtlige prøveperiode vil der være afsat tid til at læse mellem prøverne. Men man er også ca. 2 gange i køkkenet og har rengøring i denne periode.
Hver dag i disse uger, vil der være forberedelse til prøverne fra kl. 9.10 - 12.05 (klassevis) samt eftermiddagsundervisning, hvor man skal vælge 1 blandt 3. Det kan fx være muligt at vælge mellem a) idræt – b) foredrag med XX – c) læse til prøve i lokale 3+ 4. I kan se i Viggo, hvilket klasseværelse I skal være i om formiddagen. Der bliver ført fravær.
Ingen elever er på værelset, når der er forberedelse til prøverne eller eftermiddagsundervisning.

Ekstra info til lærerne:

Som I kan se på vagtfordelingen for den mundtlige periode, er der udover fordeling på aftenvagter m.m., også fordelt timer til prøveforb. om formiddagene kl. 9.10-12.05, samt undervisningsaktiviteter, som skal foregå hver eftermiddag i den periode. Mandag - torsdag fra 13.10-15.30 og fredag fra 13-14.30.
Se beskrivelse ovenfor til eleverne, og så finder I 3 selv ud af, at fordele jer ved forskellige undervisningsstationer. Elever tilmelder sig på Viggo, så der kan føres fravær.
Om formiddagen får I hver en eller 2 klasser (de elever, der ikke har prøve den dag, kommer!), som I er ansvarlige får for læst til prøve/repiteret/er vejleder for, og som I fører fravær for.
Klasser og lærere fordeler sig således:
2 lærere: sam a lok 1, sam b lok 2, 10z foredragssal
1 lærer: 10x lok 3, 10 y lok 4

Planen for hvilke lærere, der møder hvornår, kan ses i Viggo.

Afslutningsugen

Formålet med denne uge er at afrunde skoleåret. Mandag starter med pakning af elevting, og så af sted på afslutningsturen som strækker sig fra mandag til onsdag, og som er en fælles tur for hele skolen med mange aktiviteter, lejrliv og hygge. Torsdag og fredag pakkes de sidste ting og der forberedes til forældrebesøg fredag aften. Denne aften står i hyggens og aktiviteternes tegn, hvor forældrene kan prøve kræfter med liniefagenes muligheder, fx ridning, kajak, mountainbike eller orienteringsløb. Der afsluttes med fællesspisning og overnatning på skolen. Lørdag formiddag er der officiel afslutning med forældre og elever. Herefter pakkes de sidste elevting og forældrene forlader skolen. Eleverne rydder op og gør klar til afrejse. Personale og elever tager afsked med hinanden og efterskoleopholdet er nu officielt slut.

Turene

Introturen

Introturen er en 3 dages tur hvor man sammen med sin egen og en anden kontaktgruppe og 2 lærere drager ud i naturen. Dette kan fx foregå til fods, til vands i kano eller på cykel. Formålet med turen er, at opnå et spirende sammenhold og venskab med sine nye kammerater, måske opleve lejrlivet for 1. gang og at klare dagens gøremål i det fri. Dette kan fx være madlavning på trangia, teltopslagning og optænding af bål. Turen afsluttes på en fælles lejrplads hvor alle skolens kontaktgrupper samles til fælles aktiviteter og overnatning. Turen har også til formål at fremme den almene dannelse i form af forpligtende samvær, teamånd og nye oplevelser af egen formåen og at introducere eleverne til skolens værdigrundlag, nemlig gennem friluftsliv" at give den enkelte elev livsmod til et aktivt selvstændigt liv med mod og evner til at tage ansvar for egne handlinger."

3 døgnsturen

Som en del af basisfriluftsundervisningen tager alle elever på en 3-døgnstur (2 overnatninger) i skolens lokalområde. Eleverne inddeles i grupper á 6, som hver især skal medbringe alt relevant udstyr. Overnatningspladserne er givet, men eleverne skal selv stå for vejvalg, mad, lejrslagning osv. Grupperne er 3 og 3 tilknyttet en lærer, som er med på turen.
Formål:
Eleverne skal kunne gennemføre en kortere vandretur i lokalområdet.
Eleverne skal få deres gruppe til at fungere, tage vare på hinanden og hele turen operere indenfor det vi kalder overskudsfriluftsliv.
Eleverne skal i praksis afprøve de færdigheder, de har tilegnet sig i basisfriluftsliv.
Eleverne er hovedsageligt selvstyrende i grupperne.
Indhold:
En kortere vandretur (ca. 30 km. i alt) i lokalområdet og det selv at vælge rute til lejrpladserne.
Lejrslagning (telt, bivuak, shelter).
Madlavning (planlægning, tilberedning og hygiejne).
Samarbejde og kortlæsning.
Sikkerhed (både omkring udstyr og færdsel rundt i området).

Thy-turen

Som afslutning på basisfriluftsliv tager alle elever og 5 lærere på en 5-dages vandretur i Thy. Turen går fra Lodbjerg Fyr til Bulbjerg, i alt en vandretur på ca. 90 km. Eleverne inddeles i grupper à 8. Grupperne er selvstyrende på hele turen, dog kan de altid kontakte lærerne, og lærerne tilser hver gruppe mindst en gang i døgnet, oftest mere. Grupperne sammensættes af lærerne i friluftsliv, idet grupperne skal være så stærke som muligt og dække flest mulige aspekter indenfor styrke, humør, kortlæsning, madlavning, praktisk håndelag og sociale kompetencer.
Formål:
at eleverne på en længere vandretur får afprøvet de færdigheder, de har tilegnet sig i basisfriluftsliv
at eleverne opnår kendskab til Thy's enestående natur

at eleverne kommer forbi det punkt, hvor de kan klare sig udelukkende på overskudslageret i rygsækken
at eleverne opnår forståelse for vigtigheden af et godt og forpligtende samarbejde og konsekvenserne af det modsatte
at eleverne planlægger et fornuftigt og gennemtænkt dagsforløb
Indhold:
samarbejde i gruppen omkring vandreruter, madlavning samt andre praktiske gøremål
båltænding under forskellige vejrforhold samt med skyldig hensyntagen til naturen
madhygiejne under flere dages vandring
personlig hygiejne under flere dages vandring
førstehjælp specielt med henblik på skader opstået i forbindelse med vandring
sammenhold i gruppen
overnatning på flere måder under forskellige vejrforhold
hensyntagen til naturen m.h.p. færdsel, affald og omgang med statsskovenes ejendom.

Thyturen afsluttes med en gruppeevaluering, hvor der bl.a. spørges ind til, hvordan gruppen fungerede, hvordan vandreruterne var, hvordan maden var samt for gruppen andre væsentlige spørgsmål.

Linjeturene

Hvert liniefag har i afslutningen af skoleåret en tur hvor der er tid til fordybelse og særlige oplevelser. Turen varer 4 dage og har i kraft af det enkelte liniefag fokus på oplevelser indenfor dettes område. Mulige oplevelser kunne fx være langtur til hest, vandretur i Vestjylland, kanotur op ad Gudenåen eller orienteringsløb ved Skagen.
Målet med turen er linieholdets sociale samvær, hygge og fælles planlægning af forløb, indhold og opgaver, madlavning og lejrliv.

Norgesturen

I vinteren tager hele skolen på lejrskole i Norge. Eleverne inddeles i grupper på 7-9, som hver får en hytte at bo i. Hyttegrupperne har en hyttelærer tilknyttet. De skal selv stå for madlavning og rengøring samt få dagligdagen til at fungere. Alle elever modtager undervisning i langrend – alt efter elevens individuelle niveau. Alle elever er på ski formiddag og eftermiddag, nogle dage er der heldagsture, nogle dage er der andre tilbud som alle inkluderer langrend i en eller anden form. Eleverne involveres i nogen grad i hyttegruppesammensætningen.
Formålet med turen er:
at indføre eleverne i den for mange ukendte disciplin langrend
at eleverne bliver nogenlunde habile til langrend
at de lærer at klæde sig efter forholdene i det norske vinterfjeld
at de lærer at tage hensyn til vejret og forholdene i fjeldene
at de bliver fortrolige med at tage på tur på ski
at de møder mange forskellige aktivitetsmuligheder i vinterfjeldet
at de lærer at fungere i mange nye grupper og sammensætninger og under andre klimatiske forhold end Danmark kan præsentere

Indhold:
niveaubestemt instruktion i langrend
personlig teknisk dygtiggørelse i langrend
snehuleovernatning/lavvuovernatning
isbadning, skiskydning og isfiske
tur efter evne-princippet
fjeldreglerne om sikkerhed i vinterfjeldet
kortlæsning, vejfinding og skiorientering
skiløb udenfor løjperne
kortere og længere ture på ski
påklædning i og udstyrslære til brug i vinterfjeldet
lege i vinterfjeldet

Afslutningsturen

Afslutningsturen strækker sig over 3 dage (2 overnatninger) i den sidste uge, hvor eleverne er på skolen. Turens formål er, at give eleverne den sidste ultimative fælles oplevelsestur med masser af aktiviteter, lejrliv, hygge og socialt samvær.

Skolevejledning

Sådan gør vi her

Skolen har en vejleder, der står for uddannelses- og erhvervsvejledning i samarbejde med de øvrige lærere.
Samtaler og nært kendskab til eleverne er vigtige elementer på vores skole. Også i vejledningen har disse stor betydning. Vi gør meget ud af at finde ud af hvem den enkelte elev er og hvor den enkelte elev har sine interesser og evner.
Det er vigtigt at eleven tager initiativ og er aktivt deltagende i forbindelse med kontakter og søgning af informationer m.m.
Vejledningen tager udgangspunkt i den uddannelsesplan, som de afgivne skoler medsender samt FTU skemaet.
Forældrene kan på hjemmesiden downloade en oversigt over planen for vejledning det pågældende år. Forældrene er velkomne til at kontakte skolens vejledere, hvis man har spørgsmål.

I november og december afholdes 1. samtalerunde for alle elever som indeholder en uddybende samtale med de elever, der endnu ikke er helt afklarede om hvad der skal ske efter endt efterskoleår. I denne samtale er OSO-opgavens indhold også et vigtigt holdepunkt i forhold til elevens valg af ungdomsuddannelse.
Efter nytår påbegyndes 2. samtalerunde og arbejdet med den endelige uddannelsesplan og udfyldelse af FTU-skemaet (fælles digital tilmelding til ungdomsuddannelserne).
Ved forældresamtalen i januar får elever og forældre en kode for den enkelte elev, og skal her læse og godkende uddannelsesplanen og tilmeldingen til ungdomsuddannelsen. Forældrene skal have godkendt tilmeldingen senest 1.marts.

Skolens vejledere sørger for at elevens ansøgningsskema afsendes rettidigt.
For elever med særligt behov, der har brug for ekstra vejledning i forbindelse med deres fremtid kan der forekomme et tættere samarbejde med UU-centret i elevens hjemkommune.
Skolen indgår i et uformelt samarbejde med UU-Center Skanderborg og vejledningskonsulenter i efterskolen. Vi evaluerer skolevejledningen hvert år, så vi kan tilpasse vejledningen til de unges mål og drømme. En egentlig måling for god vejledning er altid svær og kan komme langt senere i elevens uddannelses- og arbejdsliv.

Vejleder på efterskolen

At vejlede på en efterskole har visse fordele, nemlig at elever og vejlederen ser hinanden i hverdagen. Eleverne kender vejlederen fra andre situationer end vejledningen. Og endelig at vejlederen har en tæt kontakt med skolens øvrige lærere.
Dette skulle gerne føre til, at vejlederen har et godt udgangspunkt til at rådgive og vejlede eleverne om deres fremtidige valg. Og dermed sagt, skulle der også gerne være skabt den tillid der gør, at der er rum til at rådgive, at give og modtage den nødvendige vejledning. Undervejs i samtalen bør eventuelt oversete og uformelde kompetencer gerne dukke op.
For at vejledningen på Himmelbjergegnenes kan blive bedst muligt er det vigtigt for os at
-vejledning er en del af hverdagen
-vejlederen er en del af vejledningen på efterskolen.
-eleven kender vejlederen.
-vejlederen kender eleven.
-vejlederen har en hurtig og daglig kontakt med faglæreren og kontaktlæreren.
Formålet/mål med vejledningen er at:
- at sikre, at eleverne træffer et kvalificeret uddannelses- og erhvervsvalg med afsæt i de forudsætninger, eleven har. Og at eleven gennemfører en ungdomsuddannelse.
- at give eleverne viden om og indsigt i de uddannelsesmuligheder, der tilbydes efter 9. og 10. klasse og hvilke krav der stilles til den enkelte elev.
- at alle elever har en plan for deres videre færden efter endt efterskoleår.

Hvad sker der

Samtaler:
Alle elever har minimum 2 samtaler i løbet af et skoleår.
For nogle er en kortere samtale i starten af skoleåret, god for både elev og vejleder for at få en fornemmelse af elevens mål med efterskoleopholdet.
Første samtale: beskrivelse af elevens fremtidsplaner. Hvordan opnås målene? Ideer til OSO opgaven, udbytte af brobygning, og hvad skal der ske inden næste samtale.
Anden samtale, her afklares den endelige beslutning om hvilken ungdomsuddannelse/10.kl./udveksling/arbejde den unge skal næste år.

Uddannelsesplan:
Alle elever i 9. og 10.klasse skal udarbejde en uddannelsesplan.
-af planen fremgår det bl.a. hvilke mål eleven har sat sig vedrørende

ungdomsuddannelse/10.kl./udveksling/arbejde efter endt efterskoleår.
-denne plan skal sendes sammen med FTU-ansøgningen, når eleven søger ind på en ungdomsuddannelse, fortsætter i 10.kl eller anden aktivitet.
-denne plan er adgangsgivende til de gymnasiale ungdomsuddannelser, og vi skal som afgivende skole vurdere om eleven er studieegnet til en gymnasial ungdomsuddannelse.
Ansøgning til ungdomsuddannelserne
Tilmeldingen til alle ungdomsuddannelser koordineres via skolevejlederne.
Proceduren på Himmelbjergegnenes Natur og Idrætsefterskole er således:
tilmeldingsskemaet og uddannelsplanen udfyldes af elev og skolevejlederen. Forældre godkender og underskriver digitalt på hjemmesiden www.optagelse.dk her bruges UNI-login som alle elever/familier får sammen med vejledningen i brug af www.optagelse.dk
Sidste frist for godkendelse er 1. marts.
Skolen sender ansøgningsskemaet og uddannelsesplanen digitalt til den søgte uddannelsesinstitution.
Eleven modtager besked om optagelse i maj/juni måned på hjemadressen.

Obligatorisk selvvalgt opgave (OSO-opgaven):
Det er et krav, at alle 10.klassers elever skal aflevere og få godkendt en selvstændig Obligatorisk Selvvalgt Opgave. Opgaven skal tage sit udspring i den enkelte elevs uddannelsesplan. Den selvvalgte opgave handler om eleven og de overvejelser og oplevelser, eleven har været igennem for at træffe sit valg af uddannelse. Arbejdet med denne opgave kan organiseres på mange måder, og efterskolen kan i denne sammenhæng udnytte sine særlige muligheder for en anderledes tilrettelæggelse.
Formål/mål:
Eleven skal vise at hun/han med udgangspunkt i de faglige og personlige forudsætninger kan arbejde selvstændigt med et selvvalgt emne og afgrænse det i relation til uddannelsesplanen og de aktiviteter eller andet, som uddannelsesplanen indeholder.
Eleven skal under arbejdet gerne nå til en form for erkendelse af de uddannelsesmæssige muligheder, som den enkelte besidder.
Arbejdet vil være såvel kreativt som teoretisk.

Uddannelsesdage/aftener:
I løbet af året kan der blive arrangeret dage/aftener, hvor eksterne folk kommer og fortæller om de muligheder ungdomsuddannelserne giver og hvilke muligheder der ellers er efter endt skoleår.
Ungdomsuddannelsesstederne holder åbent hus-arrangementer, som eleverne/forældrene bliver opfordret til at deltage i.

Brobygning

1 uges brobygning er en obligatorisk del af 10. klasse.
Efterskolen er forpligtet til at tilbyde brobygning til ungdomsuddannelserne. Brobygning er obligatorisk for alle 10.kl.'s elever i 5 skoledage.
Brobygning skal foregå til 2 forskellige ungdomsuddannelser, hvoraf den ene skal være erhvervsrettet f. eks HTX,HHX eller en af erhvervsskolerne 12 indgange (EDU).
Vi samarbejder med Skanderborg-UU om koordineringen af brobygningspladserne, vi brobygger til Silkeborg, Skanderborg og Århus.

Tilmeldingen til brobygningen er obligatorisk og bindende. Det forgår via uddannelsesplanen der kommer til os 15. marts fra den afgivende skole/UU-vejleder eleven skal ønske to brobygningsforløb (se ovenstående).
Eleven skal her udelukkende tage stilling til hvilken overordnede ungdomsuddannelse, der kunne være interessant at opnå kendskab til i forhold til uddannelsesønsket efter HNIE.
Bemærk: Brobygning forgår i skolens nærområde og det ikke er muligt at brobygge hjemmefra da vi også laver en opgave på efterskolen i brobygningsperioden.
Evt. spørgsmål kan rettes til skolevejledningen. Skolevejledere er SB og EM

PÆDAGOGISK TILRETTELAGT SAMVÆR

Samvær med elever

Kontaktgruppemøder og husmøder

Formålet med kontaktgruppemøderne er bl. a. at lærerne kan "stikke en finger i jorden" og høre, hvad der rører sig på skolen og i elevflokken. Det, at der bliver arbejdet med trivsel og personlig udvikling i en mindre gruppe er med til at skabe tryghed for den enkelte elev. Her er der også mulighed for at debattere større problemstillinger i et mindre forum.
Både elever og lærer kan sætte emner og temaer på dagsordnen. Der debatteres aktuelle temaer og problemstillinger. Det kan være emner som knytter sig til skolens dagligdag som: rengøring, hvad skal der til, for at så mange kan bo sammen, kommende ture osv. Kontaktgruppen er dog også ofte stedet, hvor der tales om ansvarlighed, tolerance og samfunds- og familieforhold. Den enkelte elevs personlige udvikling og erhvervsvejledning er også temaer som tages op.

Når der holdes husmøde, er det vigtigt, at huset får en samhørighedsfølelse. Her skal stemningen vendes, og der skal sørges for at alt det praktiske fungerer: rengøringen, badeområdet, ro til søvn osv.

Fælles aften

For at styrke fællesskabet er der i løbet af skoleåret indlagt et antal obligatoriske aftner, som vi kalder Fælles Aften. De obligatoriske aftner ligger på forskellige hverdage med ca. 2-3 ugers mellemrum. I starten af året er det en af de tilsynshavende lærere, der står for tilbuddet/aktiviteten, men senere er det en opgave for et udvalg af elever. Tilbuddet/aktiviteten kan være meget forskelligartet; idrætsaktivitet, tur, konkurrence, foredrag, film eller organiseret værelsesbesøg etc. Tidsrammen for den obligatoriske aften vil typisk være ca. 1½ time, og målet er fortsat at ryste eleverne sammen, men også give dem følelsen af det store fællesskab, der eksisterer over hele elevholdet, så de ikke kun er optagede af deres egne små venne-fællesskab.

Nogle gange vil eleverne selv skulle stå for nogle af fællesaftenerne på skift. Andre gange er det en opgave for PRO-klassen. Dette gør vi for at styrke deres fællesskabsfølelse, og for at give dem oplevelsen af, at løfte i flok. Fællesafterne skulle også gerne blive endnu mere på deres vilkår.

Stilletime og lektiecafe

For at sikre mulighed for ro til lektielæsning er der på hverdagsaftner (mandag- torsdag) indført en stilletime fra 18.30 til 19.30. Eleverne skal, hvis de er på skolen i dette tidsrum, opholde sig på deres værelse, og må kun høre musik med lav styrke. De tilsynshavende lærere besøger i

stilletimen værelserne og yder lektiehjælp efter ønske. Udover at kunne hjælpe med lektier har lærerne opsyn med at reglerne for afholdelse af stilletime overholdes. En gang ugentlig flyttes stilletimen til sidst på aftenen fra 21.15 til 22.15.

Lektiecafe er en mulighed som man kan benytte sig af i stilletimen. Lektiecafeen er åben i spisesalen, og her kan man få hjælp og/eller lave gruppearbejde. For de fleste elever er den et frivilligt tilbud, men nogle elever vil blive "prikkede" af deres faglærer, til at skulle gå i lektiecafe, fx ved manglende aflevering el. lign.

Sangtime og morgensamling

Hver morgen samles alle i foredragssalen. Her har vi hver morgen morgensamling af ¼ times varighed. Her er der mulighed for at tale med/til eleverne om ting, der er af sværere kaliber, end fx beskeder der vil kunne gives ved en elevsamling eller under meddelelser efter middagen. Hovedformålet med samlingerne er, at give eleverne folkelig oplysning gennem f.eks. foredrag eller fællessang, men vi vil også gerne livsoplyse, og derfor bliver der også på morgensamlingerne inddraget eksistentielle spørgsmål, om eksempelvis tro, kærlighed, identitet, at rejse osv. 1 gang ugentlig er det altid forstander/vice, der afholder samlingen. Her synges, gennemgåes næste uges program, samt vises evt. nyheder fra ugen der gik. Elever kan have indlæg – forberedte som uforberedte og samlingen er samtidig det demokratiske forum, hvor dagligdagens aktiviteter debatteres og diskuteres. Samlingerne benyttes også nogle gange som de fælles fora inden ture og rejser. Det er vigtigt for skolen, at eleverne færdes i fora, hvor de netop møder et organiseret fællesskab, og bl.a. på denne måde lærer at gebærde sig i et demokratisk demokrati. Til alle samlinger synges der sange, oftest fra Højskolesangbogen.

En gang ugentlig har eleverne en længere samling på ¾ time, som vi kalder sangtimen. Den står vores 2 musiklærere for, og de er begge med i alle sangtimer. Her lægges vægt på glæden ved at synge sammen, og at eleverne lærer vores fælles sangskat at kende. Sanglærerne er EM/AO og ML.

Medborgerskab og Nyheder

Hver uge har eleverne medborgerskab og Nyheder. Det foregår rent praktisk ligesom en morgensamling, idet alle elever er samlet i foredragssalen. Medborgerskab vil blive forestået af forstanderen, men også et udvalg af lærere indgår i disse timer.

Formålet med undervisning i Medborgerskab og Nyheder på Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole, er at give eleverne mulighed for at udvikle lyst og evne til at forstå deres liv i et samfundsmæssigt, historisk og værdimæssigt perspektiv, - så de senere i livet er rustet til livets mange facetter.
Vi vil også give eleverne mulighed for undren og eftertænksomhed om nogle af livets store spørgsmål, i deres ellers travle og strukturerede hverdag.
Undervisningen skal fremme elevernes viden og indsigt i de demokratiske spilleregler der eksisterer i det samfund de er en del af.
Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får evner og lyst til, at blive aktive medborgere i et demokratisk samfund.

Selve undervisningen vil bestå af historiske, kulturelle, værdimæssige og ikke mindst aktuelle problemstillinger.

Obligatorisk Weekend

Der afholdes to obligatoriske weekender i løbet af et skoleår (se årskalender). Indholdet kan være: brandøvelser, svømmeprøve, natløb, sportsstævne, efterskolernes dag mv. Det pædagogisk tilrettelagte samvær disse weekender har til formål at tømre elevflokken sammen og sikre at elle elever tilbydes de omtalte tilbud.
Den første obligatoriske weekend er lørdag og søndag skoledage (og søndag fungerer som en flyttedag). Indholdet er om lørdagen en fortsættelse af skemaet fra introuger, dvs. elever er i køkken eller har fx kajak eller kanoundervisning, og der er også pædagogisk tilrettelægt samvær om aftenen. Indholdet om søndagen er det samme, dog er her også om eftermiddagen en obligatorisk svømmeprøve indlagt.
Den anden obligatoriske weekend er også både lørdag og søndag skoledage. Om lørdagen er programmet delt op, således at nogle elever er til sportsstævne om dagen, mens andre laver sportsaktiviteter hjemme på skolen, tilrettelagt af weekendlæreren. Om aftenen er der tilrettelagt pædagogisk samvær. Om søndagen er der lærerstyret rengøring af skolen, og om eftermiddagen har eleverne forskellige opgaver i forbindelse med Efterskolernes Dag.

Kontaktgruppedag

Kontaktgruppedagen er en eftermiddag og aften hvor de enkelte kontaktgrupper skal hygge og spise sammen med deres kontaktlærer. Det overordnede mål med denne dag er, at knytte venskabsbånd elever og lærer imellem og at have mulighed for at se andre sider af hinanden. At have et godt forhold i kontaktgruppen, er vigtigt for os, da det er i denne gruppe, der ofte bliver snakket om mere ”bløde” emner, som liv og kærlighed, venskab og mobning mm.
Som udgangspunkt tager gruppen hjem til den enkelte lærer, hvor man fælles laver mad, spiller spil ol., men hvis dette ikke er praktisk muligt pga. fx afstand står det gruppen frit for at finde på noget andet. Dette kan fx være en fælles ridetur eller en aften sammen i bowlingcentret.

Tilsyn med elever

Hverdage: Tilsynet varetages fra 6.50 til 8.15 af én lærer, der i forbindelse med tilsynet står for afkrydsning af eleverne henholdsvis kl. 7.00 mandag, tirsdag, torsdag og fredag, når eleverne møder til morgenløb og kl. 7.30 om onsdagen, hvor der ikke er morgenløb, når eleverne møder i spisesalen til morgenmad. Afkrydsningen skal bevirke, at læreren kan skabe sig et overblik over elevflokken. Er der elever, der sygemelder sig, skrives det i dagsprotokollen. Er der elever, der mod forventning ikke møder frem, undersøges årsagen. Senere skriver læreren en generel rapport om morgenen. Under middagen midt på dagen er der én lærer der har tilsynet. Fra 15.30 til 18.00 varetages tilsynet af én lærer, der skal være supervisor mht. servering af the og aftensmaden og for de elever, der er blevet tilsagt til at møde i køkkenet samt besøge evt. sygemeldte elever. Fra 18.00 til 23.00 varetages tilsynet af 2-3 lærere, der udover at skulle have det overordnede ansvar for køkkenelevholdets afrydning, oprydning og opvask efter aftensmaden og opgaver i

forbindelse med aftente, også skal være lektiehjælp i stilletimen og have opsyn med at reglerne for afholdelse af stilletime overholdes. Fra 22.15 til 23.00 sørger tilsynslærerne for aflåsning af skolen og for at besøge alle værelser og sige godnat til eleverne. Derefter skrives dagsrapport. Vagter og tilsyn former sig som en blanding af tilsyn og pædagogisk tilrettelagt samvær og kan indeholde både 'hyggesnak', lektiehjælp og sparring i forhold til konflikter osv. Vagterne er også kontakten i forbindelse med forældrehenvendelser i vagtperioden. Vagtlæreren går rundt med mobiltelefon.
Ydermere skal de tilsynshavende lærere stå for et fælles arrangement på aftner, hvor der er fælles aften (Med mindre arrangementet ligger i et specielt regi som for eksempel foredragsaftner) Fra 23.00 til 6.50 er det nattevagten, der har tilsyn med eleverne. Tilsynet fungerer som et tilkaldetilsyn.

Weekender: Tilsynet med eleverne varetages i weekenden normalt af 3 lærere, der på skift har tilsynet. En stor del af weekenden er der 2 lærere der på samme tid. Om fredagen er der en fælles afslutning på undervisningsugen fra 14.10 til 14.30. Når weekendvagtlæreren møder ind 14.30 har han/hun mulighed for at annoncere et evt. program for weekenden samt mulighed for at aftale med en gruppe af de elever, der har ønsket at tilbringe weekenden på skolen, med hensyn til køkkentjeneste i forbindelse med weekendens første måltid; aftensmaden fredag. Efter aftensmaden aftales omkring øvrige forpligtigelser i weekenden; køkkentjeneste, rengøring og evt. rundvisning af evt. kommende elever mm.

Elevrådet

På skolen vælges hvert år i løbet af efteråret et elevråd. Der vælges en repræsentant for hver 2 kontaktgrupper (de 2 grupper, der samarbejder og bor sammen i løbet af året), og der vælges en suppleant. Målet med elevrådet er at lære eleverne, hvordan man får indflydelse i et demokrati, men det er også vigtigt for os, at få nogle medspillere på banen, når der skal tages stilling til nye ting og laves nye tiltag. Der er 2 lærere som hvert år får timer til at arbejde med elevrådet, hvor de skal hjælpes i gang med mødestruktur, dagsordenudarbejdelse osv. Men på sigt kommer elevrådet til at fungere selv, og de tager ofte et stort ansvar i forbindelse med elevfester, blå bog og afslutningen i det hele taget.

Sikkerhed

Sejlads - Regler og procedurer:

Der bæres altid rednings/svømmevest.
For at deltage i kajak- og kanosejlads er det en betingelse at eleven har gennemført skolens svømmeprøve. Til svømmeprøven svømmer eleven 300 m i sø, iført tøj og svømmevest.

I søerne vil der på intet tidspunkt være længere end 300 m til land.
Alle elever gennemgår redningsøvelser – inkl. makkerredning som er grundlæggende for kano- og kajakundervisningen.
Ved vandtemperaturer under 12 grader bæres der altid våddragt.

Der medbringes altid vandtæt pakket mobiltelefon på turene – både i undervisningen og når der sejles i fritiden.

Ved sejlads på havet sejles der kun i kajak, og altid langs kysten (max. 100 m fra land). Der sejles kun hvis vandtemperaturen er over 12 grader og der bæres altid våddragt.
Ved sejlads i fritiden er det er altid den pågældende vagtlærer/ underviser, der afgør, om der må sejles eller ej.
Der afleveres altid en beskrivelse over deltagere, ruten der sejles samt tidspunkter for afgang og forventet hjemkomst.
Der sejles altid som minimum 3 elever sammen.

Aktiviteter hvori sejlads indgår

På HNIE indgår sejlads som en del af undervisningen på:

- Valgfaget kajak
- Linjefagene Outdoor og Adventure
- Obligatorisk friluftsliv

Derudover indgår sejlads også på introturen samt afslutningsturen, og evt. Outdoor- og Adventurelinjens Linjetur.

Sejlads indgår også i enkelte weekendtilbud i elevernes fritid.

Anden sikkerhed

Rideregler for elever der ikke er på hestelinjen.

Da der kan være en vis fare ved at ride for ikke øvede elever, er der følgende regelsæt for de elever, der ikke er på linjen, men gerne vil ned og prøve at ride.

1. Eleven skal have tilladelse af forældrene.
2. Eleven skal altid følges med en elev der går på hestelinjen og har sin egen hest med, og der skal rides på hestelinjeelevens hest.
3. Der må kun rides når hesten enten trækkes eller longeres af hestelinjeeleven.

Trangia

I starten af skoleåret (allerede første dag, og igen på introturen uge 1) introduceres eleverne til brug af trangia og gas hertil. Der gennemgåes en instruks (se bilag) og eleverne bliver instrueret i at følge alle sikkerheds- og forholdsregler.

Samvær med forældre

Formål:

Gennem aktiviteter og samtaler ønskes det, at fastholde og udbygge et godt forældresamarbejde, så planer og målsætninger for den enkelte elev, sker i et samarbejde mellem skolen, elev og forældrene.
Det er derfor naturligt, at elever og forældre får en tilbagemelding omkring det faglige standpunkt, da samtalen ses som en del af skolens vejledning.
Ligeledes giver forældresamtalerne mulighed for, at give forældre og elev oplysning omkring elevens personlige og sociale kompetencer, samt trivsel i øvrigt.
Det er også vigtigt for os, at forældrene får mulighed for at møde alle medarbejderne, men også at de får en oplevelse af naturen omkring os. Derfor byder 1 af vores forældredage på aktiviteter ude i det fri.

1.skoledag: Eleverne ankommer til skolen med deres forældre og pårørende. De bliver indkvarteret, og forældrene bliver informeret om deres barns nærmeste fremtid, introuger, personale, mv.

Forældredag i september: Forældrene inviteres til en aktiv lørdag, hvor de selv har mulighed for at opleve nogle af de ting, som eleverne gør. Det er bl.a. vandring i naturen, kano og kajaksejllads, svampetur og meget mere. Eleverne er med til at stå for aktiviteter eller vise forældrene rundt. Efter aktiviteterne er der samtaler i kontaktgrupperne lærer og forældre imellem, med fokus på elevens trivsel.

Forældredag i november: Forældrene inviteres til en samtale med faglærerne, om hvordan det går lige nu samt en vejledning til det videre skoleforløb for henholdsvis 9. og 10.klasse. Desuden byder skolen enten på et foredrag for både forældre og elever angående valg af videre uddannelse, og/eller på et foredrag ved skolens forstander.

Forældredag i marts: Alle skolens elever har i løbet af en uge været med i årets ”Showuge”, hvilket resulterer i et show, som forældrene inviteres til at overvære. Herudover er der samtaler med kontaktgruppelæreren.

Forældredag sidst i juni: Årets sidste skoledag hvor vi tager afsked med elever og forældre og siger TAK for lån af deres barn. Der er program på i hallen, med taler, sange mm. Det er vigtigt for os, at forældrene får mulighed for at tale med alle medarbejderne, og samtidigt prøver vi at afholde en flot dimissionsfest med overrækkelse af beviser mm.

Antimobbestrategi

Indledning:

Vi har i en lang årrække arbejdet målrettet med trivsel på HNIE. Elevernes trivsel er altafgørende for deres sociale og faglige læring samt for deres personlige udvikling – derfor gennemsyrer arbejdet med det relationelle mange af aktiviteterne på HNIE.

Følgende sætninger er taget fra skolens værdigrundlag, og de danner afsæt for vores tilgang til udfordringerne omkring mobning:

”Skolen ønsker at give den enkelte elev livsmod til et aktivt selvstændigt liv med mod og evner til at tage ansvar for egne handlinger. Skoleopholdet bygger på den enkelte elevs deltagelse i et forpligtigende samvær med andre og dermed indflydelse på fællesskabets og ens egen situation. Eleverne er medansvarlige for skolens hverdag på såvel det undervisningsmæssige som det praktiske område……..”

Formålet med antimobbestrategien:

Elever på HNIE skal leve op til skolens værdier, som de fremgår af skolens værdigrundlag. Som elev på skolen er man forpligtet på at deltage i skolens fællesskab og vise respekt og omsorg for de mennesker, man møder på skolen. Elevernes trivsel er en forudsætning for læring, og alle skal være glade for og trygge ved at være på skolen. Formålet med denne antimobbestrategi er at sikre et godt læringsmiljø og forebygge mobning, herunder digital mobning, både i undervisningssammenhænge og i det frie rum. Skolen tolererer ikke mobning af nogen art. Mobning er et fælles problem, som alle på skolen har ansvar for at forebygge og reagere på.

Begreber:

Mobning er en gruppes længerevarende systematiske drillerier og følelsesmæssige overgreb på en person.
Digital mobning er en alvorlig form for mobning, som foregår via digitale medier på Internettet eller via mobiltelefoner. Billeder, videoer eller krænkende tekster bliver lagt på nettet eller udsendt, uden at der tages hensyn til, at det krænker tredjepart eller berører privatlivets fred.

Forebyggelse og håndtering af mobning:

Det bedste middel mod mobning er trygge og tolerante fællesskaber. Når der er forståelse for hinanden i en gruppe af unge, har mobningen sværere ved at opstå. Blandt andet derfor har HNIE fokus på fællesskabsskabende aktiviteter både i undervisningssammenhænge og i det frie rum. Det drejer sig blandt andet om:

- Aktiviteter i forskellige fora fx klassen, kontaktgruppen, på linjefaget, i pige-/drengegrupper, så der er mulighed for at knytte kontakter bredt i elevgruppen
- Blandede boområder; vi blander elever i 9. og 10. kl. – piger og drenge, og vi laver værelsesbyt 2 gange om året.
- Obligatoriske aktiviteter og tiltag for hele elevholdet blandt andet: Showuge, skitur, aftensamlinger, aftenaktiviteter etc.
- Elevarrangerede aktiviteter, fester eller fællesaftener arrangeret af kontaktgrupper, fokus på hvordan man modtager et arrangement, som ens kammerater har lavet.

Udover disse fællesskabsskabende aktiviteter har vi i løbet af året også fokus på trivselsemner via:

- Vi beder eleverne om at spille med åbne kort, lytte og gribe ind, og henvende sig til en voksen, hvis de oplever at de selv eller andre bliver mobbet.
- Vi holder medborgerskabstimer og elevrådsmøder
- Lærerne omkring en klasse holder møder om klassens trivsel
- Vi italesætter hvordan man er sammen i rum som opholdsstue, spisesal mm. Vi har her også digital dannelse som et fokuspunkt

Kontaktgruppelæreren har det overordnede opsyn med elevernes trivsel. Kontaktlæreren afholder i løbet af året en række trivselssamtaler med hver enkelt elev. Når eleverne har været på skolen de første ca. 5 uger indkalder skolen til trivselssamtaler, hvor forældre, elever og kontaktlærer taler om elevens trivsel på efterskolen. Sådan en forældredag afholdes igen i januar. Derudover er elevers trivsel et fast ugentligt lærermødepunkt.

Eventuel mobning håndteres af kontaktlæreren og ledelsen i fællesskab. Hvis mobning opstår, forholder vi os både til de direkte involverede personer (den, der er blevet mobbet og den/de, der mobber) og til resten af elevgruppen. Det er vigtigt at arbejde med hele elevgruppens tolerance og sammenhold i forhold til at stoppe mobning. Det kan også være relevant at inddrage andre relevante nøglepersoner fx resten af lærergruppen, forældre, SSP (især i forhold til digital mobning).

Pædagogisk dag; de relationelle forhold – forankring af antimobbestrategien:

På HNIE har vi igennem en lang årrække arbejdet målrettet med trivsel og fastholdelse. En af lærerne er uddannet coach, og er god til at sparre med de elever, der har brug for det. Derudover har vi haft fokus på relationspædagogik, og hvert år i primo november afholder vi en pæd. dag med fokus på relationspædagogik. Her sikrer vi os, at der bliver kigget på hver enkelt elev, med det fokus, om denne elev har gode relationer til os voksne. Således sikrer vi os, at elle elever har mindst 1 god voksenrelation, og dermed enten bliver set, eller har en han/hun kan gå til, i tilfælde af problemer, fx mobning.

Indgriben og genoprettelse:

Hvis vi oplever mistrivsel hos en elev, tager vi straks fat i den/de implicerede elevere og holder både individuelle og gruppesamtaler. Forældre til både offer og mobber involveres, og der aftales hvad alle parter er forpligtede på fremadrettet. Kontaktlæreren (eller den lærer, der har de bedste relationelle forbindelser til de implicerede) etablerer konfliktmægling, hvis det er nødvendigt. Alle elever bliver informeret om hændelserne (dog med fokus på, at implicerede elever skal kunne fortsætte på skolen, og evt. tavshedspligt overfor pågældende). Det er vigtigt at orientere og inddrage elevflokken, for at undgå mytedannelse eller enstrengede/overdrevne fortællinger. Hvis der er tale om alvorlige tilfælde af mobning, kan vi vælge at opsige samarbejdet med den/de pågældende elev/er.

Vi inddrager forældre i alle sager omkring deres børn, så samarbejdet omkring elevernes trivsel er så godt som muligt, og dermed står stærkere, hvis der skulle komme en eventuel sag om mobning.

Sorg/kriseplan

Udarbejdelsen af denne plan sker med udgangspunkt i skolens værdigrundlag.
Formålet med planen er at give os et redskab der gør os i stand til at håndtere krise situationer der pludselig eller forventeligt opstår på vores skole og at det gøres i henhold til vores værdigrundlag.
Vi ønsker at give den enkelte livsmod til et aktivt selvstændigt liv og ved at vi udarbejder denne sorg/kriseplan kan vi på professionel vis, vise vores elever vejen til løsningen på krisen/sorgen.
Vi har det forpligtende fællesskab som en af vores grundstene i vores værdigrundlag og sorg/kriseplanen tager også dette som et redskab til at tumle store følelser og svære tanker, og sørge for bedst mulig trivsel for den sorgen har ramt og for alle andre i fællesskabet.
I hvilken som helst problematik hvor vi møder en elev eller en kollega, drejer det sig om at synliggøre og forholde sig til virkeligheden. Åbenhed omkring det skete, uanset hvor trist og traumatisk det er, er den bedste støtte man kan give. Her giver hver enkelt hvad man har af sociale resurser, tilbyd dig selv som den person du er. Vi kan lindre den smerte der er, ved at være nærværende og støtte med opbakning fra fællesskabet
Hvis det er en elev, der har en krise/sorg, er det naturligvis bedst at det er den person, der har mest kontakt med vedkommende, der påtager sig starten af omsorgsopgaven, dvs. informerer resten af skolen, og guider det videre forløb.

En elev mister en af sine nærmeste – tiden lige efter og opfølgning.

Her tænkes hovedsageligt på forældre og søskende.
Omkring bedsteforældre og andre personer der er tæt knyttet til eleven, kan der også iværksættes en form af omsorgsplanen. Det må vurderes i det enkelte tilfælde.
Der kan være tale om pludselig opstået dødsfald, eller død efter længere tids sygdom.
Den der modtager beskeden /viden om at en elev har mistet en af sine nærmeste underretter Forstanderen og kontaktlæreren. Her efter informeres det øvrige personale.
Forstanderen kontakter hjemmet.
Hurtigst muligt samles eleverne. Her gives en orientering om hvad der er sket. Flaget hejses på halv med det samme. Og i forbindelse med begravelsen sender skolen en buket.
Der gives plads og rum til at tale om det i klasserne. Her finder man omsorgkammerater. De elever der har lyst kan deltage i begravelsen.
Forstanderen og kontaktlæreren deltager i begravelsen.
Tiden efter begravelsen
Kontaktlæreren er ansvarlig for at mærke efter hvad den enkelte elev har behov for, og det er vigtigt at spørge hvad behovet er.
Man taler om i kontaktgrupperne om hvilken rolle vi som gruppe har i den enkelte situation.

Elevs dødsfald

Den der modtager beskeden først kontakter Forstanderen.
Forstanderen kalder det nødvendige personale sammen for at få klarhed over situationen.
Hvis dødsfaldet sker på tur/rejse rejser Viceforstanderen /ansat af sted for at hjælpe og støtte den tilbageværende ansatte.
Forstanderen indkalder personalet og de får besked om hvad der er sket. Personalet informeres

før eleverne.
Det aftales hvordan eleverne skal informeres på skolen og af hvem. Når eleverne er underrettet, holdes en mindehøjtidelighed. Flaget hejses på halv.
Kontaktgrupperne bruges til at tale tingene igennem. Det er vigtigt at tale åbent og konkret om det der er sket.
Eleverne opfordres til at ringe hjem for at fortælle/snakke med forældrene. Ligeledes laver forstanderen en skriftlig meddelelse, som sendes til alle hjem.
Forstanderen informerer bestyrelsen, og holder kontakt til familien.
Blomst fra skolen til familien.
Senere aftales øvrige praktiske ting.
Forstanderen og kontaktlæreren kontakter eller besøger forældrene. Ønsker de skolens deltagelse i begravelsen?
Evt. mindeord i avisen.
De elever der vil deltage, får en forklaring på hvordan en begravelse foregår. Efter begravelsen kunne der evt. holdes et mindesamvær på skolen. Her inddrages eleverne.
Eleverne opfordres til at skrive breve og hilsener til forældrene.

Ulykke der finder sted på skolen.

Der ydes 1. hjælp på stedet og der ringes 112, de elever der ikke har været involveret går væk fra ulykken sammen med læreren, hvor det er muligt at tale om det skete. Det vurderes om der er behov for professionel krisehjælp. Det gælder både personalet og eleverne.
Forstander eller viceforstander tager kontakt til de pårørende og det er kun Forstanderen, der udtaler sig til pressen.
Alle medarbejdere samles og orienteres, og det aftales hvad der videre skal ske.
Er det en dødsulykke skal politiet kontaktes. *Så træder retningslinjerne i kraft fra afsnittet om dødsfald blandt elever.*
Hvis en ulykke sker når skolen er på tur:
Der ydes 1. hjælp på stedet. Der ringes 112 og forstanderen underrettes om hvad der er sket.
Der sendes andet personale af sted for at støtte den /de lærere der var tilstede da ulykken skete.
Alle medarbejdere indkaldes, og der aftales nærmere forløb.
Sker ulykken når skolen er i Norge, underrettes det personale der er hjemme og sammen med forstander og viceforstander aftales nærmere hvad der er brug for hjemme.
Hvis nødvendigt, indkaldes evt. enkelte bestyrelsesmedlemmer.

Alvorlig sygdom

Vi vil gerne have at der er åbenhed og et tæt samarbejde med familien.
På hvilken måde kan skolen støtte elev/medarbejder?
Kontaktlæreren sørger for løbende kontakt til hjemmet og hvis det vurderes gavnligt aflægger kontaktlærer eller forstanderen et besøg.
Der sendes blomster eller andet.
Eleverne opfordres til at sende brev-hilsner.

Kollegas dødsfald

Et dødsfald kan ske på mange forskellige måder. Det vil være svært at tage højde for alle de forskellige tilfælde.
Den der modtager beskeden underretter forstanderen.
Forstander/viceforstander kalder hurtigst muligt alle medarbejdere sammen for, for at give en fælles orientering og for at få klarhed over situationen.
Hvis dødsfaldet er sket på tur med skolen, sendes en kollega af sted for at hjælpe/støtte den evt. tilbageværende ansatte.
Det aftales i personalegruppen, hvorledes eleverne skal informeres på skolen.
Eleverne opfordres til at ringe hjem og fra skolen vil der blive udsendt et brev til at alle forældre.
Flaget på halv.
Det praktiske når ovennævnte sker:
Blomst fra skolen og der aflægges familien et besøg.
Skolen indrykker mindeord, dette aftales med familien.
Alle kolleger opfordres til at deltage i begravelse og minde højtidelighed.
Vi kan tilbyde at afholde minde sammenkomst her på skolen
Forstander aftaler senere, hvem der rydder op i afdødes ting.

Sorgens 4 stadier

Chokfasen, varer fra et øjeblik til nogle døgn.
Reaktionsfasen, kan vare i flere uger.
Bearbejdningsfasen, kan vare i over et år.
Nyorienteringsfasen, vil bestå hele tiden, individet vil leve med ar i sjælen som aldrig forsvinder.
- tag jævnlig fat i hændelsen i den efterfølgende tid.
- tag emner om tab, sorg og død op i undervisningen.
- husk mærkedage som fødselsdage og dødsdage.
- besøg gravstedet.

Telefonnumre, der kan bruges:

Alarmcentral:	112	
silkeborg politi:	86823900	
Landbetjenten i Ry:	86891448	
Lægehuset i Ry:	86891177	
Skadestuen:	87315050	
Lægevagten:	86201022	
Falck:	70102030	abon.17764417
Præsten i Ry:	86891395	
Forstander		
Lars Fey	26127656	
Viceforstander		
Anna Mette Fischer	29858381	

Forstander/viceforstander skal kontaktes i alle tilfælde.

Procedure når elever skal på skadestuen:

Ved uheld der kræver skadestuebesøg, er det altid en voksen der kontakter sygehuset. Det er også den voksne, oftest lærer/bagvagt, - men kan også være andet personale, der tager stilling til, om det er en voksen eller en kammerat, der tager med på skadestuen.
Forældreren kontaktes **altid,** - af lærer/bagvagt umiddelbart efter den tilskadekomne er sendt på skadestuen.

1. Den lærer der har/finder eleven når uheldet sker, sørger for at eleven kommer på skadestuen. Læreren informerer forældrene om skadens omfang, og aftaler det videre forløb (tilbage på skolen, hentes hjem, besøg mm.). De lærere der har vagten den pågældende aften informeres også. Det øvrige personale informeres via vagtbogen på intra.

2. Ved arrangementer uden for skolen, hvor det ikke er sikkert, at de involverede lærere kan sørge for, at eleven kommer på skadestuen, kontaktes bagvagten. Bagvagten har så "ansvaret", og sørger for, at eleven kommer på skadestuen. Det er løbets/arrangementets "formand" der sørger for, at der er lavet aftaler med en bagvagt. Bagvagten informerer forældrene om skadens omfang og det videre forløb. Bagvagten informerer også vagtlæreren.

3. Ved **alle** skadestuebesøg aftales det, at så snart de på skadestuen kan sige noget om skadens omfang, informerer eleven lærer/bagvagt, som derefter informerer forældrene.

ÆNDRINGER I LØBET AF ÅRET

Alternativt skema

Der vil blive lavet et alternativt/ 5. sem skema, der afløser 4. semester, fra uge 17 og frem. Det vil ligne 4. semester meget, men der vil være ændringer i enkelte dage og fag, pga skriftlige og mundtlige prøver. 5. Sem. skema vil komme her på indholdsplanen, så snart det ligger klart omkring påske!

BILAG

Trangiainstruks

TRANGIA – BRUG OG SIKKERHED

En trangia er et lille, let stormkøkken, let at transportere, let at bruge, let at gøre rent. Den består af 2 skærme, 2 gryder, en pande, en gasbrænder-indsats med regulator, en tang, en rem til pakning.
Den model vi bruger her på skolen bruger universal-gas/camping-gas som varmekilde. Det betyder, at der er nogle sikkerhedshensyn, som SKAL overholdes ved brugen af trangiaen.

Før brug:

- Pak trangiaen ud, tag remmen helt af, saml trangiaen og lås hvis muligt de to skærme sammen. Hav styr på alle dele til trangiaen.
- Gasbrænderen klikkes nemt ned i trangiasættet, hvor spritbrænderen normal plejer at være, og derefter monteres den på gasdåsen. Sørg for at gevindet ikke er fyldt med snavs/jord mm.
- Gasdåsen skal placeres med bunden nedad. Den må altså ikke ligge ned.
- Placer gasdåsen så langt fra trangiaen som muligt.

Under brug:

- Forbered alle madvarer på forhånd og hav dem tæt på trangiaen, så man ikke behøver at rejse sig efter dem.
- Sørg for at der er ro omkring trangiaen, når den er i brug. Når man laver mad på trangia skal man holde god afstand til andre trangiaer, og der må ikke løbes og leges omkring den tændte trangia.
- Placér den samlede trangia på et stabilt, vandret, ikke-brændbart underlag – bedst er det at sætte trangiaen på en bar plet jord – ikke på et bord – og ALDRIG i et telt eller indendørs, uanset vejret. Tænd aldrig en trangia, som står i højt eller tørt græs.
- Når der skal sættes ild i gassen, stryges en tændstik der placeres lige over brænderen. Herefter åbner man forsigtigt på regulatoren på gasbrænderen og gassen antændes. Man skal ikke lade gassen stå tændt længe inden man tænder, da den brandbare gas er flygtigt (bevæger sig udenfor trangiaen) og man vil derfor kunne antænde gassen udenfor trangiaen og sætte ild til personer, underlag eller ting rundt om trangiaen.
- Gasbrænderen er meget nem at justere i styrke. Det gøres på regulatoren der sidder på gasbrænder-indsatsens slange.
- Brug den medfølgende tang til at løfte varme gryder, pander mm.
- Lad ikke en trangia stå og brænde uden opsyn, og sluk den når du er færdig med madlavning.

Efter brug:

- Skru gasdåsen af gasbrænderen og fjern gasbrænderen fra trangiaen.
- Rengør alle trangia-delene, bortset fra gasbrænden med rens-let.
- Pak trangiaen sammen når den er tør.

VIGTIG INFORMATION OM GASDÅSEN

Farepiktogram

- Gasdåserne indeholder en blanding af Butan- og Isobutan-gas som er en yderst brandfarlig gas.
- Gassen opbevares i metal-beholdere/dåser under et stort tryk og kan eksplodere ved opvarmning. Gasdåserne må derfor ikke udsættes for en temperatur der overstiger 50 °C.
- Gasdåsen skal holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder.
- Gasdåsen må IKKE PUNKTERES ELLER BRÆNDES EFTER BRUG.
- Tomme gasdåser skal ikke smides ud, men **altid** afleveres til jeres lærer.

God fornøjelse med madlavningen – men tænk dig om undervejs!

Årsplaner til boglige fag

Dansk 10.c

Hvornår	Hvad og hvordan	Hvorfor
Uge 34 - 37	**Identitet og selviscenesættelse – hvem er jeg og hvordan fortæller jeg om mig selv?** 10 min. læsebånd hver dansktime – alle elever læser i "Min fucking familie". **Selvportrætter** Eleverne arbejder med malede selvportrætter og det skrevne portræt. **Genren sagprosa** Eleverne arbejder med to artikler om selviscenesættelse.	Eleven kan styre og regulere sin læseproces Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster Eleven kan diskutere teksters betydning i deres kontekst kan vurdere tekstens afsender og målgruppe
Uge 38	**Genren dokumentar** Eleverne ser tv-programmet "Bag om Kemoland" og diskuterer historien. **Modtagerrettet kommunikation** Eleverne arbejder med kommunikation og hvad det vil sige at skrive modtagerrettet	Eleven har viden om genretræk og multimodalitet Eleven opnår viden om målrettede dispositions- og formidlingsmetoder
Uge 39	**Genren lyrik** Danskhed i lyrikken. Eleverne arbejder med selvvalgte digte, der omhandler danskhed.	Eleven har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier
Uge 40	**1. hovedværk – roman** "Min fucking familie" – eleverne arbejder med spørgsmål i relation til romanen.	Eleven kan deltage reflekteret i

		kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer
Uge 41	Thytur	
Uge 42	Efterårsferie	
Uge 43-46	**Den korte film** Eleverne skal se forskellige kortfilm og i mindre grupper selv producere en kortfilm.	Eleven kan udtrykke sig forståeligt i lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
Uge 47	OSO	
Uge 48	**De 7 dødssynder** Eleverne arbejder med temaet ud fra tekster af LOC og Sanne Søndergaard og analyserer et afsnit af realityprogrammet Paradise Hotel	Eleven har viden om sproglige virkemidler, kan sammenfatte informationer fra flere tekster
Uge 49-50	**Et forfatterskab – Dan Turell** Eleverne arbejder med forskellige tekster fra Dan Turells forfatterskab	Eleven kan indsamle oplysninger og disponere indholdet Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst
Uge 1	Terminsprøver	
Uge 2	Showuge	
Uge 3-4	**2. hovedværk – spillefilm** Eleverne ser dogmefilmen Festen	Eleven kan reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning
Uge 5	**Nordisk sprog** Eleverne arbejder med forskellige norske tekster og det norske sprog	Eleven kan kommunikere med nordmænd
Uge 6	Norgestur	
Uge 7	Vinterferie	
Uge 8-10	**Litteraturhistorie** Besættelse og efterkrigstid	Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning

	Eleverne arbejder med forskellige tekster fra denne litterære periode	
Uge 11-12	**Drenge!** Eleverne arbejder med forskellige tekster fra forskellige perioder, der alle handler om drenge.	Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst.
Uge 13-14	**Mundtlighed**	Eleven kan udtrykke sig forståeligt og klart
Uge 15	Påske og fagdage	
Uge 16	**Genren essay** Eleverne analyserer og producerer essays.	Eleven har viden om sproglige virkemidler eleven har viden om genretræk
Uge 17	Forberedelse til skriftlig prøve	

Dansk 10.b

UGE	TEMA	BEMÆRKNINGER
32	Introuge	ingen dansk
33	Introuge	Hvad skal vi nå / krav – forventninger – forløb
34	Introuge – læsekursus	Læseteknikker / studieteknikker
35	RAP	Forløb om RAP – diverse tekster og musik /analyse/sprog
36	RAP	RAP-teknik – de 6 grundbegreber / analyse - elevfremlæggelser
37	Aviser – artikler	Artikeltyper – baggrund – sprog – overbevisning / elevproduktion
38	Aviser – artikler	Læserbrev – teknik – genretypiske træk /elevproduktion
39	Aviser – artikler	Nyhedsartikler / elevproduktion

40	skrivekursus stil	Hvordan skriver man en/et?
41	Thy-tur	Ingen undervisning
42	Efterårsferie	Ingen undervisning
43	1. hovedværk – Gerningsmænd + noveller opstart	Præsentation af værket – bograpport præsenteres
44	Noveller – temaer, grundbegreber m.m.	Genre – diverse noveller (unge og identitet)
45	Noveller – erindringer / OSO	Diverse noveller
46	OSO	Ingen undervisning
47	Kortfilm	Filmiske virkemidler
48	kortfilm stil	Filmiske virkemidler
49	Lyrik – Dan Turéll	Dan Turélls univers
50	Lyrik – forskellige digtformer	Genrebegreber / nyt som gammelt /digttyper
51	Lyrik – egenproduktion	Elevernes egenproduktion af forskellige lyrikgenrer
52	Juleferie	Ingen undervisning
1	Juleferie / terminsprøver / 2. hovedværk	Filmiske virkemidler
2	Showuge	Ingen undervisning
3	2. hovedværk – Det forsømte forår	Filmanalyse
4	2. hovedværk – Det forsømte forår	Filmanalyse
5	Norgestur	Ingen undervisning
6	Norgestur	Ingen undervisning

7	Vinterferie	Ingen undervisning
8	Malerier – billeder - pressefoto stil	Kunstbilleder – kunstnerisk frihed /guldalderen
9	Malerier – billeder	Kunstbilleder / realismen / postmodernismen / kvindeskæbner
10	Guldalderen	Periodelæsning
11	Guldalderen – det moderne gennembrud	Periodelæsning / kvindeskæbner
12	Reklamer stil	Bag om reklamer / reklamebilledanalyse / påvirkning
13	Reklamer /synopse?	Virkemidler i reklamer belyst ved eksempler / noveller
14	Synopse	vejledning
15	fagdage og påskeferie - synopse?	vejledning
16	Synopse (kun en gang dansk i denne uge)	vejledning
17		Ingen undervisning (pæd. Dage)
18	Skr. Prøver	Ingen undervisning
19	Temadag – synopse	vejledning
20	?	?
21	Linjetur	Ingen undervisning
22	Mdtl. Prøver starter	Ingen undervisning
23	Mdtl. Prøver	Ingen undervisning
24	Mdtl. Prøver	Ingen undervisning
25	Afslutningsuge	Ingen undervisning

26	Ferie	Sommerferie

Tysk 9. og 10. kl.

Uge 31-40

Tema: Wahlen und Dilemmas

Forløb: Alternativ formulering: I disse uger skal eleverne gerne kunne spejle sig i og diskutere nogle af dilemmaerne, som de bliver præsenteret for igennem kortfilm, videoklip og skriftlige kilder.

Derudover berøres de stærke kræfter, der udspiller sig i filmen "Die Welle" og hvilke dilemmaer disse fører med sig – for den enkelte og for hele fællesskabet/sammenfundet.

Uge 42-50

Tema: Extremsport

Forløb: Forløbet tager udgangspunkt i de olympiske lege, der danner grundlag for fællesskab på verdensplan, men gennem historien også har skabt politisk modvind og uenigheder mellem de deltagende nationer. Eleverne vil også beskæftige sig med ekstreme sportsdiscipliner og udøverne heraf, hvorunder vi diskuterer grænser for, hvor langt man vil gå for at opnå sine personlige mål.

Ved hjælp af filmen Napola" får eleverne i indblik i, at der i Tysklands historie fandtes en sammenknytning mellem sport og politik under nazisternes regime.

Uge 3-10

Tema: Neue Deutsche Geschichte

Forløb: Forløbet er årsplanens bud på et historisk kig på en afgørende periode i fællestysk historie, nemlig genforeningen i 1989. Eleverne får et indblik i et delt Tyskland, begivenhederne omkring murens fald og den personlige vinkling på hændelserne, når der arbejdes med filmen: Das Leben der Anderen.

Uge 11-15

Tema: Multikulti und Anderssein

Forløb: Tyskland er kendt for sin multikulturelle befolkning, som lever side om side i storbyer som fx. Berlin. Samtidig er landet for tiden præget af de store flygtningestrømme, der kommer gennem Europa. Tyskland er stolt af sin multikulti-sammensætning, men det er langt fra altid problemfrit.

I forløbet arbejder eleverne med integration og accept af forskelligheder fremfor dyrkelsen af fordomme og stereotyper.

Herudover berører emnet det at være anderledes; se anderledes ud, opføre sig anderledes…
Denne del af emnet illustreres blandt andet i kortfilmen ”London liegt am Nordpol”.

Engelsk 10.b+c.

Eleverne skal arbejde med emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans.
Sproget bruges fortsat som kommunikationsmiddel, men med øget fokus på formål, præcision og nuancering. Det skriftlige arbejde skal nu have større fokus som et selvstændigt kommunikativt redskab.
Undervisningen skal foregå på engelsk og skal forberede eleverne på den senere anvendelse af engelsk i uddannelsessystemet. Eleverne skal efterhånden kunne arbejde mere selvstændigt og med større grad af medbestemmelse.

Vi arbejder emneorienteret i engelsk i 10. klasse. De emner vi arbejder med tager udgangspunkt i undervisningsministeriets bekendtgørelse for faget engelsk også kendt som ”klare mål”.
Følgende emner er det der bruges til at udvikle og dygtiggøre eleverne i 10. klasse her på Himmelbjergegnenes Natur og Idrætsefterskole.

Sport and Adventure
Her læser vi om sport som et middel til at løse samfunds problematikker,
sport som en personlig aktivitet der holder os sunde og får os til at bevæge os sammen med andre. I vores velordene moderne samfund søger vi ud til kanten af vores fysiske formåen og dette samfundsperspektiv er en del af dette emne.

Music
Musik er en vigtig del af vores moderne kultur – her arbejder vi med musik op gennem de sidste årtier, musikken bliver præsenteret gennem film, tekster, sang. Der lægges et perspektiv til vigtigheden af at kende musik fra dels sin egen samtid og fra vigtige tidsperioder i den nære fortid.

The conflicts
Vi arbejder med brændpunkter i den engelsktalende verden. Vi kommer ind på konflikten i Nord Irland, Sydafrika, 9/11. Disse brændpunkter er til stadighed vigtige og de giver eleven et syn og forståelse af internationale problemstillinger.

Media voices
Her arbejder vi med avisartikler og internettet som platform for vores liv, der mere og mere forgår med internettet og på internettet. Vi forholder os kritisk til de sociale medier. Vi undersøger de positive og negative problemstillinger ved vores brug af internettet.

British culture
Fra Barnaby til et multikulturelt samfund. Storbritannien er i disse år. Ved at gå en enegang i Europa – vi ser på den britiske kultur, som vi i meget høj grad har spejlet os i; Det er vigtigt at kunne se sin egen kultur i forhold til et andet lands kultur.

Engelsk 10.a

Uge			noter
33	Tirsdag 13.10-14.45 lok 2	Onsdag 13.10-14.45 lok 1	
34	Torsdag 14.00-15.35 lok 2 ***Global Issues (12,75 t.)*** *(herunder the 11th Hour eller Food, inc.)*		
1.sem	Mandag 14.50-15.35 (45min)	Fredag 8.35-10.10 (1t30min)	
35			Aflevere engelsk
36			
37			
38	Forlænget weekend		
39		3-døgnstur	
40			
41	Thy-tur	Thy-tur	
42	efterårsferie	efterårsferie	
2.sem	Torsdag 14.50-15.35 (45min)	Fredag 10.30-12.05 (1t30min)	
43	kontaktgruppedag	***From Empire to Commonwealth (14,25 t.)***	Aflevere engelsk
44	Spil dansk dag?		
45	OSO	OSO	OSO
46	OSO	OSO	OSO
47			
48	værelsesrokade		
49			Aflevere engelsk
50			
51	juleferie	juleferie	
1	Terminsprøver mm	Terminsprøver mm	
2	showuge	showuge	
3.sem	Tirsdag 14.50-15.35+16.00-16.45 (1t30min)	Onsdag 8.35-10.10 (1t30min)	
3			
4	***Decades(60s-80s)/Hippies (ca. 13,5 t.)***		
5			
6	Norgestur	Norgestur	
7	vinterferie	vinterferie	
4.sem	Tirsdag 16.00-17.35 (1t30min)	Torsdag 14.00-15.35 (1t30min)	
8			
9			Aflevere engelsk
10		***The War on Terror (ca. 13,5 t.)***	
11			
12			
13			Aflevere engelsk
14			
15	Fagdag ?	skærtorsdag	
16	(info om prøver – brainstorm på emner)	(lodtrækning af emne)	
17	5. sem	Pæd.dag	
18	Skr.prøver	Skr.prøver	
19	Skr.prøver	Skr.prøver	
20	Fuglsø-stævne		
21	linjetur	Kr.Himmelfartsdag	

22		Mdt.prøver	
23	Mdt.prøver	Mdt.prøver	
24	Mdt.prøver	Mdt.prøver	
25	Afslutningsuge	Afslutningsuge	

Engelsk 9. kl

Uge			noter
33		Onsdag 8.35-10.10 lok.4	
34	Tirsdag 8.35-10.10 lok 4	Onsdag 8.35-10.10 lok 4 ***Life in India*** *(14 t.)*	
1.sem	Mandag 10.30-12.05 (1t30min)	Fredag 13.00-14.05 (1t)	
35			Aflevere engelsk
36			
37			
38	Forlænget weekend		
39		3-døgnstur	
40			
41	Thy-tur	Thy-tur	
42	efterårsferie	efterårsferie	
2.sem	Onsdag 16.00-17.35 (1t30min)	Fredag 13.00-14.05 (1t)	
43	***Global Issues*** *(12,5 t.)*		Aflevere engelsk
44			
45	Projektarbejde	Projektarbejde	
46	Projektarbejde	Projektarbejde	
47			
48			
49			Aflevere engelsk
50	***Minorities in America (Illegal immigrants, Native Americans and Amish)*** *(9,25 t.)*		
51	juleferie	juleferie	
1	Torsdag 10.30-12.05 (1t30min)	Terminsprøver mm	
2	showuge	showuge	
3.sem	Tirsdag 8.35-9.20 (45min)	Torsdag 8.35-10.10 (1t30min)	
3			
4			
5		Norgestur ?	
6	Norgestur	Norgestur	
7	vinterferie	vinterferie	
4.sem	Tirsdag 14.50-15.35 (45min)	Onsdag 10.30-12.05 (1t30min)	
8	*Club 27 (ca. 13,5 t.)*		
9			Aflevere engelsk
10			
11			
12			
13			Aflevere engelsk
14	(arbejde med selvvalgt emne)	(arbejde med selvvalgt emne)	
15	Fagdag ?	Fagdag ?	
16			
17	5. sem		
18	Skr.prøver	Skr.prøver	
19	Skr.prøver	Skr.prøver	
20	Fuglsø-stævne		

21	linjetur	linjetur	
22		Mdt.prøver	
23	Mdt.prøver	Mdt.prøver	
24	Mdt.prøver	Mdt.prøver	
25	Afslutningsuge	Afslutningsuge	

Kristendom

Uge	Indhold	Mål
8 9	*Os og kristendommen 9* Nye religioner side 7-19 om Tongil bevægelsen, Scientology og Guds Børn + *Religion 9* Satanisme side 56-61	Kende og forholde sig til centrale dele af udvalgte religioner Vurdere udvalgte religiøse sekter og bevægelsers indhold, opbygning og strategier Reflektere over og diskutere udvalgte temaer på tværs af religionerne Reflektere over og forholde sig til tilværelsens trosvalg Samtale om udvalgte religioners kunstneriske og symbolske udtryk Forholde sig til andre kristne trossamfund
12	*Os og kristendommen 9* New Age side 21-35 (reelt 8 sider)	Arbejder videre med målene fra de foregående 2 uger.
13	*Os og kristendommen 9* Ismerne side 61-70	Forholde sig til forskellige menneskesyn Forholde sig til sammenhænge mellem forskellige normer, etikker og bagvedliggende værdier Give udtryk for og samtale om egen og andres livsforståelse
14 16	*Os og kristendommen 9* Sol, måne og stjerner side 36-42 Herunder skabelsesberetningen – hvordan forklares jordens tilblivelse inden for naturvidenskaben?	Diskutere og forholde sig til forskellen mellem religiøst og naturvidenskabeligt sprog Vurdere og udtrykke sig om forskellige syn på naturen Tolke salmer og sange
17 18	Forløb hvor der arbejdes med den danske folkekirke som institution, og hvilken rolle kirken spiller i dag i det danske samfund fx diskussionen om kirkelig vielse af homoseksuelle – kontra den katolske kirke i Italien.	Have indsigt i og forholde sig til kirkelige synspunkter samt deres betydning i samfundet Drøfte folkekirkens organisation og betydning i samfundet Diskutere forskellige religioners rolle i samfundet - lokalt og globalt

19 20	*Terningerne er kastet! Det er dit liv!* John Rydahl Kap. 9 Det bedste af alle verdner Den romerske gud Janus Paradisforestillingen, jødernes venten på guds indgriben. Jesus & den kristne paradisforestilling Syndefaldet – bibelhistorien Paradisets have – opgaver Eventyret *Fiskeren og hans kone*, Grimm – opgave Sangene: *Nærmest lykkelig*, Steffen Brant & *Hyldest til hverdagen*, Dan Turell – opgave Hvad er lykke for dig? Lav en collage eller skriv et digt eller en mindre tekst, hvor du giver udtryk for det. Fælles opsamling – stiller spørgsmål til hinandens udtryk.	Diskutere og forholde sig til udvalgte almene tilværelses-spørgsmål Reflektere over og diskutere udvalgte temaer på tværs af religionerne Reflektere over og forholde sig til tilværelsens trosvalg Tolke salmer og sange
22 23	De ti bud – samarbejde med dansk Fx Er der ligheder mellem den danske lovgivning og de ti bud?	Forholde sig til de bibelske fortællinger i samtaler om tydning af tilværelsen Reflektere over og diskutere kristendommens rolle i kultur og samfund
24 ekstra	Jesu lidelseshistorie, allegorier – samarbejde med dansk *Neondrengens profeti* ag Bent Haller Matrix	Reflektere over og diskutere kristendommens rolle i kultur og samfund Fortolke motiver og temaer, som de kommer til udtryk i kunst og kultur Genkende kristne symboler samt diskutere deres funktioner, når disse indgår i kunstneriske udtryk

Geografi

Årsplan geografi:

Fredag 23/1	Naturgenopretning - udgangspunkt i Skjernå-projektet.
fredag 6/2	Naturgenopretning - Arbejdet fortsætter. Atlasøvelser

fredag 20/2 Naturgenopretning - emnet afrundes
Første elevoplæg. Prøveeksamen
fredag 27/2 Globalisering - Udgangspunkt i fodboldklubben Real Madrid
Elevoplæg
fredag 20/3 Globalisering/Pres på Europa - Folkevandringer
Eleverne arbejder i grupper med forskellige emner
Elevoplæg
fredag 27/3 Globalisering - Folkevandringer
Eleverne arbejder i grupper
Elevoplæg
fredag 3/4 Globalisering/Kina - Fremlæggelse af gruppearbejder
Ekstra: Globale organisationer
fredag 17/4 Klimaforandringer/Menneskeskabte katastrofer
Elevoplæg
fredag 24/4 Klimaforandringer/Menneskeskabte katastrofer
Elevoplæg
fredag 1/5 Geologiske kredsløb
Elevoplæg
fredag 15/5 Geologiske kredsløb
Elevoplæg
fredag 29/5 Analyse af et land
Elevoplæg
fredag 5/6 Fremlæggelser af analyser

Biologi 10.a

BIOLOGI TIMEOVERSIGT 2016-17 10A

Uge	Dato	Dag	Bemærk	Nr	Forløb
34	**22.8**	**Man**	**3.intro: 13.10-14.45**	**1**	**Intro til faget** **Vi dissekerer en fisk** Tema: Om livet i vand og den naturvidenskabelig metode
	24.8	**Ons**	**10.30-12.05**	**2**	**Byg en fisk** Tema: Om livet i vand og den naturvidenskabelig metode
35	**1.9**	**Tors**	**1. sem.: 16-17.35**	**3**	**Vandremuslinger – en invasiv art i Søhøjlandet** Tema: Gudenåen og Søhøjlandet som biotoper
36	**8.9**	**Tors**	**16-17.35**	**4**	**Afrunding af invasive arter i Søhøjlandet** **+** **Skovens træer** Tema: Søhøjlandets skove som biotop

37	15.9	Tors	16-17.35	5	**Riget hvor parasolhatte, hekseæg og præstepikke findes!** Tema: Livet i svampenes rige - felttur
38	22.9	Tors	16-17.35	6	**Et gammelt hedelandskab!** Tema: Søhøjlandet som biotop - felttur
39	29.9	Tors	3-dagestur		
40	6.10	Tors	16-17.35	7	**Om nationalparker i DK og i særlig grad Thy Nationalpark** Tema: Livet i Thy Nationalpark
41	12.10	Tors	Thytur		
42	20.10	Tors	Efterårsferie		
43-2			% biologi i 2.sem		
48			NB! Temadag 145 min	8	**Styrer generne vores liv? Om genprofiler, genterapi, genmanipulation og designerbørn** Tema: Om bioteknologi – når biologien bliver et middel til at ændre livsbetingelserne – film og debat om genteknologi og genetik
3	20.1	Fre	3.sem.: 13-14.05 Efter udeovernatning	9	**Kroppen, kulden og liv på fjeldet** Tema: Kroppens organer og reaktioner på kulde - hypotermi
4	27.1	Fre	13-14.05	10	**Kroppen, kulden og liv på fjeldet** Tema: dyr og menneskers tilpasning til kulde
5	3.2	Fre	Norge		
6	10.2	Fre	Norge		
7	17.2	Fre	Vinterferie		
8	24.2	Fre	4. sem: 13-14-05	11	**Aaddrrr** Tema: bakterier, virus og resistens **+ Det dér med 6!** Tema: seksualundervisning
9	3.3	Fre	13-14.05	12	**Aaddrrr** Tema: bakterier, virus og resistens **+ Det dér med 6!** Tema: seksualundervisning
10	10.3	Fre	13-14.05	13	**Overemne: Fx Krop og træning** Selvvalgt emne – opstart og gruppeinddeling
11	17.3	Fre	13-14.05	14	Selvvalgt emne – fordybelse
12	24.3	Fre	13-14.05 (nogle elever til DM i 10km)	15	Selvvalgt emne – fordybelse
13	31.3	Fre	13-14.05	16	Selvvalgt emne – fremlæggelser
14	7.4	Fre	13-14.05	17	Selvvalgt emne – fremlæggelser – afrunding på emnet
15	14.4	Fre	Påskeferie		
16	21.4	Fre	(SC udvalgte)		

17	28.4	Fre	Vikar (pæd.dage)	18	??Forskerforedrag (Forskningens døgn uge 17)
18	5.5	Fre	5.sem Skr. eng.		
19	8.5	Man	Temaeftermiddag: Biologi	19	**Forårtur i anemoneskoven** Tema: Livet om foråret set i plantehøjde
	12.5	Fre	St. Bededagsferie		
20	19.5	Fre	13-14.05	20	**Kemi i din hverdag** Tema: Om hormonforstyrrende stoffer
21	26.5	Fre	Kr. Himmelfart		
22	2.6	Fre	1. prøveuge (1 t)	(21)	**……tjek på biologien ☺**
23	10.6	Fre	Mundtlige prøver		

Biologi 10.b

BIOLOGI TIMEOVERSIGT 2016-17 10B

Uge	Dato	Dag	Bemærk	Nr	Forløb
33	16.8	Tirs	2.intro: 15.05-16.40	1	**Intro** **Vi dissekerer fisk** Tema: Om livet i vand og den naturvidenskabelige metode
34	25.8	Tors	3.intro: 14.00-15.35	2	**Byg en fisk** Tema: Om livet i vand og den naturvidenskabelige metode
35	30.8	Tirs	1. sem: 8.35-10.10	3	**Vandremuslinger – en invasiv art i Søhøjlandet** Tema: Gudenåen og Søhøjlandet som biotoper
36	6.9	Tirs	8.35-10.10	4	**Afrunding af invasive arter i Søhøjlandet** **+** **Skovens træer** Tema: Søhøjlandets skove som biotop
37	13.9	Tirs	8.35-10.10	5	**Riget hvor parasolhatte, hekseæg og præstepikke findes** Tema: Livet i svampenes rige – felttur
38	20.9	Tirs	8.35-10.10	6	**Et gammelt hedelandskab!** Tema: Søhøjlandet som biotop - felttur
39	27.9	Tirs	8.35-10.10	7	**Om nationalparker i DK og i særlig grad Thy Nationalpark** Tema: Livet i Thy Nationalpark
40	4.10	Tirs	8.35-10.10	8	**Om nationalparker i DK og i særlig grad Thy Nationalpark** Tema: Livet i Thy Nationalpark
41	11.10	Tirs	Thytur		

42-2			2. semester Uge 1 Terminspr. Showuge		Ingen biologi
3	17.1	Tirs	3. sem: 14.50-15.35 +16.00-16.45 (45 min + 45 min)	9	**Kroppen, kulden og livet på fjeldet** Tema: Kroppens organer og reaktioner på kulde - hypotermi
4	24.10	Tirs	14.50-15.35 + 16.00-16.45	10	**Kroppen, kulden og livet på fjeldet** Tema: Kroppens organer og reaktioner på kulde - hypotermi
5	31.1	Tirs	14.50-15.35 + 16.00-16.45 LHS Snehulekursus	11	**Kroppen, kulden og livet på fjeldet** Tema: dyr og menneskers tilpasning til kulde
6	7.2	Tirs	Norgestur		
7	14.2	Tirs	Vinterferie		
8	22.2	Ons	4. sem: 10.30-12.05	12	**Addrrrr** Tema: bakterier, virus og resistens **+ Det dér med 6…** Tema: seksualundervisning
9	1.3	Ons	10.30-12.05	13	**Addrrrr** Tema: bakterier, virus og resistens **+ Det dér med 6…** Tema: seksualundervisning
10	8.3	Ons	10.30-12.05	14	**Overemne: Fx Krop og træning** Selvvalgt emne – opstart og gruppeinddeling
11	15.3	Ons	10.30-12.05	15	Selvvalgt emne - fordybelse
12	22.3	Ons	10.30-12.05	16	Selvvalgt emne – fordybelse
13	29.3	Ons	10.30-12.05	17	Selvvalgt emne – fremlæggelser
14	5.4	Ons	10.30-12.05	18	Selvvalgt emne – fremlæggelser – afrunding på emnet
15	12.4	Ons	påskefagdage		
16	19.4	Ons	10.30-12.05	19	**Kemi i din hverdag** Tema: Om hormoner og hormonforstyrrende stoffer
17	26.4	Ons	5. sem3 10.30-12.05	20	**Forskerforedrag? Forskningens døgn uge 17**
18	3.5	Ons	Skr. prøver		FP10mat.
19	10.5	Ons	10.30-12.05	21	**Forårstur i anemoneskoven** Tema: Livet om foråret set i plantehøjde
20	17.5	Ons	10.30-12.05	22	**….tjek på biologien ☺**
21	24.5	Ons	Linjetur		
22-24	31.5-21.6	Ons	1.-3. prøveuge + Afslutningsuge		

Matematik 10. kl

Emner	Mål	Materialer
<u>Excel.</u> <u>Wordmat.</u> <u>Geogebra</u>	• At eleverne tilegner sig kompetencer i brug af forskellige It redskaber.	Matematikbankens Excelkompendie Wordmatkompendie Geogebrakompendie
<u>Økonomi.</u>	• Forstå opbygningen af et dynamisk regneark. • Kunne opstille et budget. • Have en forståelse for vækst og rentebegrebet. • Kunne lave en dynamisk opsparingsmodel i regneark. • Kunne finde de ukendte værdier hvis man kender 3 ud af 4 i vækstformlen $K_n=K_0\cdot(1+r\%)^n$ • Have forståelse for at lave og bruge en grafisk model af en vækstfunktion. • Kunne målsøge i et dynamisk regneark. • Kunne lave en dynamisk gældsafvikling i regneark. • Kunne lave regression ud fra historiske tal. Samt have en forståelse for hvad regression er. • Have en forståelse for ÅOP. • Have en forståelse for ulemper ved kviklån.	Matematikbankens økonomikompendie.
<u>Geometri.</u>	• Kunne bruge GeoGebra til at konstruere og måle i. • Kunne bruge Wordmat til at kommunikere i og regne med. • Kunne omsætte skitse til konstruktion/tegning af virkeligheden • Ræsonnement ift. Figurer udfra viden om figurens egenskaber herunder vinkler • Kunne beregne areal/rumfang/massefylde udfra formler • Kunne finde det ukendte vha. ligninger i Wordmat • Kunne finde det manglede element i tegning/skitse via ræsonnement • Kunne forholde sig til resultater og vurdere om det giver mening (ræsonnement)	Matematikbankens geometrikompendie.
<u>Pythhagoras</u> <u>Ensvinklede trekanter</u> <u>Trigonometri</u>	• Kunne omsætte en skitse til en tegning i GeoGebra • Have forståelse for hvad det vil sige at 2 trekanter er ligedannede kontra at de er kongruente	Matematikbankens P.E.T. kompendie. (Phytagoras, ensvinklede

	• Kunne beregne ukendte sider i en retvinklet trekant vha. Pythagoras • Har viden om trigonometri • Kunne beregne ukendte sider og vinkler i en retvinklet trekant vha. trigonometri • Kunne beregne ukendte sider i en vilkårlig trekant vha. ligedannede trekanter • Kunne beregne højden af en høj genstand man ikke umiddelbart kan måle vha. viden om ligedannede trekanter • Kunne beregne højden af en høj genstand man ikke umiddelbart kan måle vha. den pythagoræiske læresætning • Kunne beregne højden af en høj genstand man ikke umiddelbart kan måle vha. trigonometri • Forstå at målinger i virkeligheden ikke altid giver helt præcise svar	trekanter og trigonometri)
<u>Liniære funktioner</u>	• At få kendskab til, samt kunne arbejde med fire forskellige repræsentationer af liniære funktioner: Forskrift - Graf - Sildeben - Tekst	Matematikbankens førstegradskompendie.
<u>Statistik</u>	• Kunne anvende og forstå de statistiske deskriptorer der passer til observationstypen. • Hyppighed, summeret hyppighed, frekvens, summeret frekvens, gennemsnit, frekvens, median, typetal, kvartilsæt, variationsbrede, største og mindste værdi, interval, interval midtpunkt. • Have forståelse for åbne og lukkede intervaller. • Enkelt observationer, grupperede observationer og rådata. • Diagrammer: • Cirkel, stolpediagram, trappe, sumkurve, observationsdiagram, boksplot • Outlineres og tilpasning af datasæt i forhold til det man undersøger. • Kunne bruge ovenstående læringsmål til sammenligning/vurdering af en statistisk undersøgelse	Matematikbankens statistikkompendie.
<u>Sandsynlighed og Kombinatorik</u>	• Styr på tællemodeller: Tælletræ og Matrix • Opsamlet behandlet data fra en tællemodel • Styr på forskellen mellem statistisk og kombinatorisk sandsynlighed • Styr på kombinatoriske begreber: • Både og / Enten eller • Med og uden tilbagelægning • Ordnet / uordnet • Styr på sandsynlighedsbegreber:	Matematikbankens sandsynlighed og kombinatorik kompendium.

	• Antal mulige udfald (udfaldsrum) • Jævnt / ujævnt • Antal gunstige udfald (det vi ønsker sker) • Den modsatte hændelse (komplementære hændelse) • Hændelse (Det vi kigger efter) • Sikker hændelse = 1 • Umulig hændelse = 0 • Den store tals lov. • Kendskab til at kunne beregne kombinatoriske muligheder ud fra formler. (Matrix for med/uden tilbagelægning og ordnet/uordnet) • http://videnskab.dk/sporg-videnskaben/hvad-er-mest-sandsynligt-blive-draebt-i-et-flystyrt-eller-af-en-flodhest • Forholde sig til forskellige udsagn. (Ræsonnementskompetencen) • Viden om: spil, kasino, oddset, faglig læsning	
Andre funktioner:	• Eleverne får kenskab til andre funktioner, samt lærer forskellige repræsentationer af disse. Omvendt proportionalitet - 2. gradsfunktioner - Vækstfunktioner Regression på andre funktionstyper	Matematikbankens kompendie om andre funktioner.

Vi har valgt at benytte os af Matematikbankens kompendier, da de tilsammen udgør et komplet digitalt lærebogssystem. Eleverne får derfor ikke udleveret en lærebog i papirform..
Eleverne downloader selv formelsamlingen fra Undervisningsministeriets hjemmeside.
Der vil i løbet af året være flere temadage hvor der arbejdes med praktiske opgaver, på tværs af emnerne.

Matematik 9. kl

Emner	Mål	Materialer
Excel. Wordmat. Geogebra.	• At eleverne tilegner sig kompetencer i brug af forskellige It redskaber.	Matematikbankens Excelkompendie Wordmatkompendie Geogebrakompendie
Tal og algebra Ligninger Formler	• Eleven kan anvende udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer • Eleven har viden om notationsformer, opstilling og omskrivning af udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer • Eleven kan beskrive sammenhænge mellem enkle algebraiske udtryk og geometriske repræsentationer	Matematikbankens Tal og Algebrakompendium

	• Eleven har viden om geometriske repræsentationer for algebraiske udtryk • Eleven kan anvende decimaltal, brøk og procent • Eleven har viden om procentbegrebet, • Eleven har viden om sammenhængen mellem decimaltal, brøk og procent • Eleven kan udføre beregninger med potenser og rødder. • Eleven har viden om regneregler for potenser og rødder • Eleven kan udføre omskrivninger og beregninger med variable • Eleven kan anvende reelle tal. (Færdighedsmål) • Eleven har viden om irrationale tal. • Eleven har viden om regningsarternes hierarki • Eleven kan sammenligne algebraiske udtryk. (Færdighedsmål) • Eleven har viden om regler for regning med reelle tal. • Eleven kan anvende ikke-kendte formler og algebraiske udtryk • Eleven har viden om karakteristika ved matematiske formler og algebraiske udtryk • Eleven kan udvikle metoder til løsninger af ligninger • Eleven har viden om strategier til løsning af ligninger • Eleven kan opstille og løse enkle ligningssystemer. • Eleven har viden om ligningsløsning med og uden digitale værktøjer • Eleven har viden om grafisk løsning af enkle ligningssystemer. • Eleven kan vælge metode til løsning af ligninger, uligheder og enkle ligningssystemer	
<u>Økonomi.</u>	• Eleven har viden om og kan vurdere problemløsningsprocesser. • Eleven kan vurdere matematiske modeller. • Eleven har viden om kriterier til vurdering af matematiske modeller. • Eleven kan udvikle og vurdere matematiske ræsonnementer bl.a. med inddragelse af digitale værktøjer. • Eleven har viden om enkle matematiske beviser. • Eleven kan anvende udtryk med variable, med fx digitale værktøjer. • Eleven har viden om notationsformer, opstilling og omskrivning af udtryk med variable, med fx digitale værktøjer. • Eleven kan vælge og vurdere hjælpemidler til samme matematiske situation. • Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved forskellige hjælpemidler. • Eleven kan udføre beregninger vedrørende procentuel vækst, herunder rentevækst. • Eleven har viden om procentuel vækst og metoder til vækstberegninger i regneark, herunder viden om renter, lån og opsparing.	Matematikbankens økonomikompendie.

	• Eleven kan udføre beregninger med potenser og rødder. • Eleven har viden om regneregler for potenser og rødder. • Eleven kan anvende lineære funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer Eleven har viden om repræsentationer for lineære funktioner • Eleven kan anvende ikke-lineære funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer • Eleven har viden om repræsentationer for ikke-lineære funktioner	
<u>Funktioner</u>	• Eleven kan afgrænse problemstillinger fra omverdenen i forbindelse med opstilling af en matematisk model. • Eleven har viden om strukturering og afgrænsning af problemstillinger fra omverdenen. • Eleven kan vurdere matematiske modeller. • Eleven har viden om kriterier til vurdering af matematiske modeller. • Eleven kan argumentere for valg af matematisk repræsentation. • Eleven har viden om styrker og svagheder ved repræsentationer, der udtrykker samme matematiske situation. • Eleven kan anvende udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer. • Eleven har viden om notationsformer, opstilling og omskrivning af udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer • Eleven kan vælge og vurdere hjælpemidler til samme matematiske situation. • Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved forskellige hjælpemidler. • Eleven kan anvende lineære funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer. • Eleven har viden om repræsentationer for lineære funktioner.	Matematikbankens førstegradskompendie.
<u>Geometri.</u>	• Eleven har viden om og kan vurdere problemløsningsprocesser. • Eleven kan vurdere matematiske modeller. • Eleven har viden om kriterier til vurdering af matematiske modeller. • Eleven kan udvikle og vurdere matematiske ræsonnementer bl.a. med inddragelse af digitale værktøjer. • Eleven har viden om enkle matematiske beviser. • Eleven kan anvende udtryk med variable, med fx digitale værktøjer. • Eleven har viden om notationsformer, opstilling og omskrivning af udtryk med variable, med fx digitale værktøjer. • Eleven kan beskrive forskellige figurers egenskaber og kendetegn • Eleven kan vælge og vurdere hjælpemidler til samme matematiske situation. • Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved forskellige hjælpemidler. • Eleven kan opstille og løse enkle ligningssystemer. • Eleven har viden om grafisk løsning af enkle ligningssystemer.	Matematikbankens geometrikompendie.

	• Eleven kan fremstille og vurdere præcise tegninger ud fra givne betingelser. • Eleven har viden om metoder til at fremstille præcise tegninger med digitale værktøjer. • Kunne forstå symmetri i flade og rumlige figurer.	
Pythhagoras Ensvinklede trekanter Trigonometri	• Eleven kan forklare sammenhænge mellem sidelængder og vinkler i retvinklede trekanter. • Eleven har viden om den pythagoræiske læresætning og trigonometri knyttet til retvinklede trekanter. • Eleven kan bestemme afstande med beregning. • Eleven har viden om metoder til afstandsbestemmelse. • Eleven kan vurdere usikkerhed i enkle målinger og beregninger af mål i omverdenen • Eleven har viden om anvendelse af målinger i omverdenen herunder med digitale værktøjer • Eleven kan vurdere skitser og præcise tegninger • Eleven har viden om skitsers og præcise tegningers anvendelser i omverdenen	Matematikbankens P.E.T. kompendie. (Phytagoras, ensvinklede trekanter og trigonometri)
Statistik	• Eleven kan vurdere matematiske modeller. • Eleven har viden om kriterier til vurdering af matematiske modeller. • Elen kan vælge relevante deskriptorer og diagrammer til analyse af datasæt • Eleven har viden om statistiske deskriptorer, diagrammer og digitale værktøjer, der kan behandle store datamængder. • Eleven kan undersøge sammenhænge i omverdenen med datasæt. • Eleven har viden om metoder til undersøgelse af sammenhænge mellem datasæt, herunder med digitale værktøjer • Eleven kan kritisk vurdere statistiske undersøgelser og præsentationer af data. • Eleven har viden om stikprøveundersøgelser og virkemidler i præsentation af data. • Eleven kan kritisk vurdere mediers anvendelse af statistik • Eleven har viden om statistiks muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag	Matematikbankens statistikkompendie.
Sandsynlighed	• Eleven kan anvende udfaldsrum og tællemåder til at forbinde enkle sandsynligheder med tal. • Eleven har viden om udfaldsrum og tællemåder. • Eleven kan beregne sammensatte sandsynligheder. • Eleven har viden om sandsynlighedsmodeller og sandsynlighedsberegninger. • Eleven kan anvende sandsynlighedsregning. • Eleven har viden om statistisk og teoretisk sandsynlighed. • Eleven kan vurdere anvendelser af sandsynlighed i omverdenen • Eleven har viden om anvendelse af sandsynlighed i omverdenen	Matematikbankens sandsynlighed og kombinatorik kompendium.

Vi har valgt at benytte os af Matematikbankens kompendier, da de tilsammen udgør et komplet digitalt lærebogssystem. Eleverne får derfor ikke udleveret en lærebog i papirform..
Eleverne downloader selv formelsamlingen fra Undervisningsministeriets hjemmeside.
Der vil i løbet af året være flere temadage hvor der arbejdes med praktiske opgaver, på tværs af emnerne.